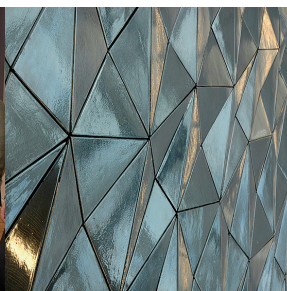

SYDSLESVIGSK FORENING

2008

2008 PROTOKOL

SYDSLESVIGSK FORENINGS 32. LANDSMØDE
8. NOVEMBER 2008 | HUSUM

SYDSLESVIGSK
FORENING

Protokol over Sydslesvigsk Forenings Landsmøde den 8. november 2008 på Husumhus i Husum

Dagsorden

1. Valg af mødeleder og protokolfører
2. Landsmødets lovlighed
3. Vedtagelse af den endelige dagsorden
4. Årsberetning v/ formand Dieter Paul Küssner
5. Regnskabsoversigt
6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning
7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge
8. De faste udvalgs beretninger
  - a. Teater- og koncertudvalget
  - b. Kulturudvalget
  - c. Årsmødeudvalget
9. Drøftelse af beretningerne
10. Valg af
  - a. medlemmer af forretningsudvalget (§ 10, 10.3)
    - 1. næstformand
    - 1. bisidder
    - 1. suppleant
    - 2. suppleant
  - b. udvalg (§ 10, 10.4)
    - Teater- og koncertudvalget
    - Kulturudvalget
    - Årsmødeudvalget
11. Forslag til vedtægtsændringer. Bilag
12. Forslag til SSF's miljøpolitik. Bilag
13. Kontingent
14. Dato for næste års landsmøde
15. Eventuelt

Dieter Paul Küssner: Tak til Hejmdal for den muntre morgenmusik. Hejmdal er jo et velrenommeret blæseorkester og helt i tradition med en afstemningsplakat fra 1920, hvor Hejmdal står ved broen op til Valhalla og blæser i hornet. Det er godt nok en lur. - Jeres musik lød flot, I er dygtige og I skal have tak for indsatsen. Det var rigtig flot. Tusind tak.

Velkommen til landsmødet 2008. På Sydslesvigsk Forenings vegne byder jeg alle delegerede og øvrige medlemmer af Sydslesvigsk

Forening hjertelig velkommen til landsmødet 2008 her på Husumhus.

En særlig velkomst til:

- Generalkonsul Henrik Becker-Christensen og frue
- Formand for Seksmandsudvalget Kim Andersen
- Medlem af Seksmandsudvalget Torben Rechendorff
- Medlem af Seksmandsudvalget Bente Dahl og Jørn Ulrik Larsen
- Fhv. minister Knud Enggaard, repræsentant for partiet Venstre, med frue
- Repræsentanter for Grænseforeningen med formand Finn Slumstrup i spidsen
- Repræsentant for Slesvig-Ligaen, næstformand Anne Marie Thorup og ægtemand
- En repræsentant for Danmarks Samfundet og frue
- Repræsentant for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 Bent Mitchell og frue
- Formand for Oberst H. Parkovs Mindefond Wilhelm Klüver
- Sekretær for samme Niels Henriksen
- Fhv. minister og formand for dengang Femmandsudvalget J.K. Hansen
- Direktør Erik Haunstrup Clemmensen med ledsager

Der skal også lyde et hjerteligt velkommen til repræsentanterne for de sydslesvigske foreninger og institutioner og til pressen.

Se, det var faktisk en kort indledning. For hvis det nu havde været et møde på Sankelmark, så ville rækken af gæster, der skulle hilses velkommen, havde taget yderlige fem minutter. Der nævnes de fleste, vi hilser jer alle hjertelig velkommen og bruger de sparede fem minutter til at synge "Morgenstund har guld i mund", side 11 i vores sangbog.

1. Valg af mødeleder og protokolfører

Det er også en del af vores samhørighed med Danmark og selvforståelse, at der skal synges. Sangbogen bruges flittigt. Sange lyder mange steder, og sange kan også være med til at rykke og styrke sindelaget. Jeg hørte engang fra vores tidligere provst Karstoft, at da han startede sin gerning i Sydslesvig kort efter 1945 og havde været til mange syngende sammenkomster, var der en tysk medborger, der sagde til provsten 'Herr Karstoft, jeres sangbog er en farlig ting.' Og faren lå jo altså i, at man via sange kan få et forkærlighedsforhold til den verden, sangene er skrevet i. De, der gik i skole dengang, husker det jo, og en forsamling på vores alder vil man jo kunne få til at synge "Jeg ved en lærkerede" uden at man behøver bruge sangbogen.

Men vi skal i gang med landsmødet, vi skal have fundet en ordstyrer. Pladsen er tom. Forretningsudvalget foreslår SSW's nye landssekretær - der i øvrigt fyldte år i går og tillykke med det - Martin Lorenzen som mødeleder.

Er der andre forslag fra de delegerede? - Det er ikke tilfældet. Så, Martin Lorenzen, du er valgt, tillykke med det job.

Ifølge vedtægterne skal der nu udpeges en protokolfører. Som I ved, optages vort landsmøde på cd for senere at blive udskrevet som landsmødets protokol. Ansvar for denne proces har generalsekretæren. Jeg foreslår derfor, at generalsekretæren står som protokolfører.

Er der indvendinger? - Det er der ikke. Tak.

Så vil jeg give ordet til mødeleder Martin Lorenzen.

Martin Lorenzen: Tak for ordet. Kan I høre mig alle sammen? - Godt.

Jeg siger tak for valget og er glad for at være her i dag. På de delegerede kan jeg se, at der er mange gengangere fra SSW, så jeg føler mig blandt venner i dag og jeg håber, at vi i fællesskab får et værdigt og fremadrettet landsmøde for Sydslesvig.

Jeg går til

2. Landsmødets lovlighed

Her skal jeg konstatere, at landsmødet er lovligt indvarslet. Ifølge vedtægterne § 10, afsnit 10.1 (1), skal landsmødet afholdes hvert år inden 1. december og indkaldes skriftligt af forretningsudvalget med mindst 8 ugers varsel, altså inden lørdag den 13. september 2008.

Af indkaldelsen fremgår, at den er sendt ud den **10. september 2008**.

Dermed kan jeg konstatere, at landsmødet er lovligt og rettidigt indvarslet.

Ligeledes fremgår det af vedtægternes § 10, afsnit 10.1 (1), at dagsordenen og indkomne forslag udsendes mindst 2 uger før landsmødet, altså inden lørdag den 25. oktober 2008.

Dagsordenen med indkomne forslag samt den 'blå beretning', som I forhåbentlig alle har fået, blev sendt ud den **22. oktober 2008**.

Endvidere står der i vedtægterne § 10, afsnit 10.2 (5), at landsmødet indvarsles i Flensborg Avis eller på anden måde. Det skete torsdag den **18. september 2008** på SSF's KONTAKT-sider.

Er der bemærkninger til dette fra forsamlingen? - Det er ikke tilfældet, og dermed kan jeg konstatere, at landsmødet er lovligt indvarslet.

Inden jeg går videre med punkt 3, vil jeg bede dem, der gerne vil overbringe en hilsen, at meddele det til generalsekretæren.

Så går vi videre til

3. Vedtagelse af den endelige dagsorden

Den ligger jo foran jer. Jeg tror ikke, jeg behøver læse den op. Er der ændringsforslag til dagsordenen? - Det ser ikke ud til at være tilfældet. Dermed er dagsordenen vedtaget.

Jeg skal også lige meddele, at der ifølge vedtægterne ikke er et bestemt krav om antal delegerede, for at landsmødet er beslutningsdygtigt. Derfor kan jeg også konstatere, at landsmødet er beslutningsdygtigt. Jeg har fået oplyst, at der er 148 delegerede af de i alt 195 mulige stemmeberettigede. Det er jo et ret flot fremmøde,

synes jeg.

Inden vi går videre, skal vi også lige have stemmetællere på plads. Tællekommissionen er delt op i 2 grupper, således at vi til de senere valg kan få det til at glide hurtigere.

Forretningsudvalget foreslår:

1. tællekommission

- Viggo M. Petersen
- Tine Andresen
- Jette Jochimsen
- Helga Dittrich
deles om bordene nede i salen og
- Jette Hanisch
tager balkonen

2. tællekommission

- Lars Petersen
- Birthe Hein
- Nadine Schmidt
deles om bordene nede i salen og
- Gudrun Petersen
tager balkonen

Er der andre forslag. - Nej, så er de valgt.

Før vi går over til punkt 4, er der nogle, der gerne vil overbringe en hilsen. Vi starter med generalkonsul Henrik Becker-Christensen.

Generalkonsul Henrik Becker-Christensen:

Kære landsmødedeltagere. Jeg vil gerne overbringe jer en hilsen fra den danske regering - og fra Dansk Generalkonsulat. Grethe og jeg har - som vanligt - glædet os til at være sammen med jer her i dag.

Min hilsen giver mig anledning til at nævne, at der i denne sommer jo har været en ny debat om sprog og identitet i Sydslesvig, herunder også skolegang. Hele debatten har udspillet sig i Flensborg Avis - og dermed kan vi rolig sige - på den hjemlige banehalvdel. Men bolden blev jo rent faktisk givet op nord for grænsen i en stor landsdækkende avis med en række kritiske artikler om det danske mindretal, og i kølvandet herpå i samme avis og andre aviser en række læserbreve af lignende observans, hvis afsendere næsten alle var bosiddende nord for grænsen. Jeg skal ikke gå nærmere ind på indholdet af disse artikler og læserbreve, kun nævne, at

nogle af dem forekom mig at være hus forbi og ikke havde noget at gøre med den grænselands-virkelighed, som I kender fra jeres dagligdag. Når jeg nævner det i denne sammenhæng, er der jo ikke fordi sprog og identitetsdebatter er helt ukendte her i Sydslesvig, snarere tværtimod. At vi har dem, er jo i sig selv et sundhedstegn. Det viser, at der er liv og evne til en forholden til sig selv og andre. Når det er sagt, kan det jo godt være, at de tilbagevendende debatter bevirker, at en eller anden tænker 'O nej, nu igen' og derfor ikke går ind i debatten. Det er meget forståeligt, men når det gælder aviser eller andre medier nord for grænsen, er det uheldigt, hvis det danske mindretal ikke tager til genmæle mod kritiske ytringer eller vildledende bemærkninger. Hvordan skal danske læsere, der vel at mærke ikke er medlemmer af Grænseforeningen eller andre af de danske grænseforeninger, ellers få en mere nuanceret information? I det konkrete tilfælde var der kun nogle få fra mindretallet, der tog til genmæle. En af dem var SSFs generalsekretær. Jeg vil derfor kort og godt opfordre jer til - det gælder såmænd også de andre foreninger - at svare igen på kritiske artikler eller læserbreve og så at sige vise flaget i danske medier nord for grænsen og dermed synliggøre mindretallets eksistens og de holdninger, I står for.

Så har vi i dette efterår jo haft en dansk kulturuge i Slesvig med udløber til andre byer. Det er mig bekendt første gang, at der har været et dansk kulturfremstød af denne art i Sydslesvig og med det danske mindretal som arrangør. Jeg vil gerne her sige tak til Sydslesvigsk Forening og de andre danske foreninger for de mange vellykkede arrangementer. Det har været en pragtpræstation, som man vil tænke tilbage på i lang tid. Det viser også, at man i fællesskab formår at løfte det utrolige.

Igen i år vil jeg sige tak for den blå beretning med mange gode beretninger fra formand, udvalg og administration. Tak til formanden, tak til generalsekretæren og alle andre aktive i Sydslesvigsk Forening for godt samarbejde med generalkonsulatet. Med disse ord vil jeg ønske jer et godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Mange tak. Så giver jeg ordet til

Kim Andersen, formand for Seksmands-udvalget: Jeg vil gerne på Seksmands-udvalgets vegne takke for indbydelsen til årets landsmøde her, og jeg vil også gerne overbringe landsmødet og alle I landsmødets deltagere vores bedste hilsen med ønsket om at I får et rigtig godt møde.

Vi glæder os over den trofasthed, som I alle sammen udviser over for sagen, over for det danske, over for vores sprog og vores kultur i dagligdagen. Og vi glæder os over den trofasthed, hvormed I indbyder de repræsentanter fra Seksmandsudvalget, men også fra mange andre danske foreninger, partier og organisationer til mange af jeres årsmøder og øvrige arrangementer. Det er en imponerede trofasthed og vedholdenhed, som helt naturligt aftvinger respekt. Vi glæder os også over det formidable, meningsfulde og umiddelbare samarbejde, som vi fornemmer helt åbenlyst foregår i det daglige her i det danske mindretal i Sydslesvig mellem medlemmer af de forskellige foreninger og organisationer. Der er en entusiasme, som er beundringsværdig. Der er en vilje til det fælles, til at skabe, til at udrette, til at leve sit liv og til også at stå ved det over for omverdenen. Det var noget, som mange andre kunne lære rigtig meget af.

I disse Barak Obama-tider kan man jo godt fundere lidt over, hvad det er, der skaber gejsten og fremdriften. Obama ville forandring. Det ville den regering, vi nu har, også, da den kom til i 2001. Nu er det som om den også vil tryghed. I det hele taget siger man jo, at skal man frem med noget i forhold til den store offentlighed og spille en rolle i forhold til et samfund eller en helhed i det hele taget, så er der to grundlæggende veje: Den ene er forandring og den anden er tryghed. Det må jo dybest set give jer et virkeligt problem, fordi I jo i sagens natur ikke kan have forandring på dagsorden hele tiden. På den anden side set er der jo heller ikke nogen, der til stadighed kan leve af eller trives med kun at have tryghed. Som jeg ser det, skal I altså både præstere tryghed samtidig, at I formår en forandring. Det stiller jo helt specielle krav og fordrer ganske særlige evner. Det tror jeg faktisk også I har. Netop fordi I er sydslesvigere, at I er et mindretal, har indgangen og forståelsen for to kulturer og to sprog, to administrative systemer og i vid udstrækning jo også to forskellige tænkemåder. Det gør måske i virkeligheden, at I om nogen både kan lave en Barak Obama og

så det, som vi også kæmper med derhjemme og mange andre steder i disse tider med finanskrisen, ønske om at skabe tryghed. Tryghed og sikkerhed, men også forandring. Og det er vel i og for sig en standende problemstilling for et mindretal, og det er en hel aktuel diskussion i jeres hverdag hernede. Jeg håber, I må fortsætte den diskussion og at I også indimellem må nå til afgørelser i den. I må gøre det på en konstruktiv og fordomsfri måde, og i de bedste danske og nordiske folkestyres ånd gøre det sådan, at I stadigvæk kan tale sammen og diskutere, også dem, der ikke umiddelbart måtte være enige i den afgørelse, der bliver truffet.

Jeg glæder mig over de flotte traditionsrige årsmøder, som I så vedholdende indbyder os til. Jeg glæder mig over det vældige engagement, hvorved kulturugen her i efteråret blev afviklet. I den forbindelse vil jeg rigtig gerne have lov til at bringe en hjertelig tak for en fantastisk stor indsats fra SSFs side, fra sekretariatet, fra den arbejdsgruppe, som blev sammensat med repræsentanter fra mange forskellige foreninger på kryds og tværs og som formåede at trække på samme hammel for at skabe et festfyrværkeri af en kulturuge. En særlig tak vil jeg personlig gerne rette til Simone Faber, der også var en ildsjæl i kulturugeprojektet, som arbejdede utrætteligt og seriøst og som også var ankermand i de dage, hvor det hele blev afviklet og hvor der skulle improviseres. Simon gjorde et flot arbejde, og kulturugen blev en stor succes. Der kom rigtig mange gæster, 30 - 40.000. Der blev knyttet nye relationer og bekendtskaber, som jeg tror, vil række ud over også dette år. Også en tak til A.P. Møller Skolen og dens personale for fleksibilitet og en stor praktisk indsats, ikke mindst med alt det, der foregik på den nye skole i den uge.

Det har været et begivenhedsrigt år i det danske mindretal i Sydslesvig. Meget er sket. Mange diskussioner, en stor ny skole, en kulturuge, en rapport, der er blevet præsenteret både her og der, og som fortæller om mindretallets betydning og merværdi i forhold til flertalsbefolkning. Det er en diskussion, der fortsætter og som ikke skal underprioriteres. Dagsordenen har været stor, den vil blive lige så stor i årene, der kommer. I er mange kvalificerede kræfter til at fylde den dagsorden ud. Det ønsker jeg held og lykke med.

I tilknytning til generalkonsulens hilsen og op-

fordring om at tage til genmæle, vil jeg gerne understøtte denne opfordring. Jeg håber, at I ikke bare vil tage til genmæle, men i det hele taget vil blande jer og informere om, hvad der er jeres hverdag, hvad der er jeres historie, hvad det er, I har at byde på, som er så forskelligt i forhold til det, man oplever, når man er dansker og har en tryk hverdag i en given ramme, uanset om der er finanskriser og der blæser lidt internationalt.

Tak for godt samarbejde i år. Sammen med de øvrige medlemmer i Seksmandsudvalget ser jeg frem i det kommende år. Jeg ønsker jer alle sammen et rigtigt godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Mange tak. Den næste, der vil overbringe en hilsen, er

Finn Slumstrup, formand for Grænseforeningen: Kære venner. På vegne af Grænseforeningen vil jeg gerne bringe en kort, men hjertelig hilsen. Det hjertelige fremgår af deltagerlisten. I kan se, at der er adskillige af Grænseforeningens lokalforeningsformænd og kredsformænd, og nede ved gæstebordet sidder der to tidligere landsformænd, Erik Haunstrup Clemmensen og Torben Rechendorff. Forholdet mellem Grænseforeningen og SSF er tæt. Det er det også med vores årsmøder. Traditionen tro havde vi sendemandsmøde for to uger siden, to uger før SSFs har landsmøde. På det sendemandsmøde var der en bred opbakning til de forandringer, der for øjeblikket sker i Grænseforeningen. Det vigtige er, som I bør være klare over alle sammen, at Grænseforeningen i disse år bevæger sig fra at være en primært pengeindsamlende til at være en primært folkeoplysende organisation. Vores arbejde domineres selvfølgelig af den politiske strategi, som vi har lagt for perioden 2007 til 2011. Det er en strategi, der peger på, at ungdommen og uddannelsessystemet er de to hovedområder, hvor Grænseforeningen sætter kræfterne ind. Vi prøver på at gøre kontakten mellem rigsdansk og sydslesvigsk ungdom så intenst som overhovedet muligt. Vi prøver på at lave en uafbrudt trafik af unge mennesker i begge retninger hen over grænsen, således at det gensidige kendskab til hinanden kan vokse og vi på den måde kan være med til at vise, at der er et levende dansk mindretal i Sydslesvig. Og jeg vil meget gerne knytte til ved det, som både generalkonsulen og Kim Andersen har sagt: Overvind den mentale grænse og bland jer i debatten i de danske medier! I er en del af det

danske folk. I kan med fuld legitim ret gå ind i den debat. Det er meget vigtigt, at vi ikke bare skal sidde oppe nord for grænsen og sige, at der er et levende mindretal, men at I selv går ind og viser, at det, vi siger, er rigtigt.

I stort set alt, hvad vi foretager os, er SSF en tæt og vigtig samarbejdspartner for Grænseforeningen. Umiddelbart glæder vi os meget til, at vi nu på torsdag, fredag og lørdag igen kan tage imod en delegation af sydslesvigere - det vi plejer at kalde for folketingsturen - netop noget, vi laver i et helt tæt samarbejde med SSF. Den blev jo aflyst i fjor, fordi den faldt sammen med et folketingsvalg. Men vi har kunnet glæde os over, at den nye formand for Folketinget Thor Pedersen synes, at traditionen skal fortsætte. Så på torsdag kører vi igen på den gode facon startende med, at det er Folketingets Præsidium, der byder delegationen velkommen til København og giver frokost. Bedre kan det ikke være, det glæder vi os til. Rigtigt godt landsmøde.

Efterfølgende var der hilsener fra

- Bente Dahl, repræsentant for partiet Det Radikale Venstre
- Fhv. minister Knud Enggaard, repræsentant for partiet Venstre
- Jørn Ulrik Larsen, repræsentant for partiet Socialistisk Folkeparti
- Bent Mitchell, repræsentant for Sydslesvigsk Udvalg af 5. maj 1945 og efter frokosten fra
- Anne Marie Thorup, repræsentant for Slesvig-Ligaen

Martin Lorenzen: Mange tak. Jeg tror ikke, der er flere hilsener, så vi fortsætter med

4. Årsberetning v/ formand Dieter Küssner

Tak for de gode hilsener. Også tak for nogle slagord, der var med i hilsenerne. Jeg har noteret dem og vil bruge dem, når jeg siger tak for i dag.

Vi har tradition for til landsmødet at minde vore trofaste medlemmer og venner både nord og syd for grænsen, der er gået bort. Vi har ikke tradition for at nævne de enkelte, men stedfortrædende for alle vil jeg undtagelsesvis fremhæve bortgangen af to af Sydslesvigsk Forenings tidligere formænd Ernst Meyer og Ernst Vollertsen. Begge har livet igennem og over en årrække sat deres præg på både det interne forenings-

arbejde og fremmet forståelsen for Sydslesvig nationalt og internationalt. Ernst Vollertsen især på de indre linier, mens Ernst Meyer livslangt også engagerede sig brændende for mindretalsanliggender i europæisk sammenhæng. At engagere sig både lokalt og overordnet er et særkende for det enestående livslange fællesskab, tilhørsforholdet til det danske mindretal udfordrer til. Det gælder også navne som: Helmuth Christensen, John Sporendonk, Gerhard Lempert, Wilhelm Dierking, Poul Svensson og Grete Mikkelsen - alle disse nævnt stedfortrædende for alle savnede.

Lad os rejse os og mindes dem alle.

Tak.

I det daglige arbejde i og for Sydslesvig går de færreste jo rundt med foreningens formålsparagraf på læberne. Det er med den som med skellet, det skal være der for at sikre holdningen bag hverdagens virke.

Alligevel er vi klare over, at formålserklæringer er nødvendige, når retningen skal afstikkes og samklangen sikres mellem tradition og fornyelse eller som vi har lært det tryk forandring. Den trykke forandring mellem fortiden, nuet og det fremtidige. Formålsparagraffen er en ledetråd, som dagsværket inspireres af og fuldfører.

Sydslesvigsk Forenings formålsbekendelse er fundamentet under alle vore gøremål - og i særlig grad landsmødets, foreningens øverste myndigheds ansvar. Det ligger derfor lige for at lade formandens mundtlige beretning tage udgangspunkt i foreningens formål.

Først et par ord om vores selvforståelse - foreningens identitet, der i øvrigt naturligt fremgår af foreningens navn:
SYDSLESVIGSK FORENING.

Udsagnet er klart: Vi opfatter ikke os selv som en lokal forening, men som interesseorganisation for hele Sydslesvig med mange tilbud til gavn for den enkelte i distrikter og amter og til de tilsluttede foreninger. Vi kan ikke kun kalde os for Sydslesvigs danske Kulturforening, fordi formålsparagraffen sigter bredere og vil mere.

Først og sidst er grundlaget for foreningsarbejdet at ”udbrede og pleje det danske sprog, at værne om og fremme dansk og nordisk kultur,

at drive folkeligt dansk virke i Sydslesvig.”

Netop dette formål støttes især af de danske kulturbevillinger, der siden 1920 også er givet til vores forening. Men formålet realiseres også ved tyske tilskud; idet vi som statsborgere i Tyskland har ret til og krav på støtte til vore foreningsaktiviteter i lighed med tilsvarende tyske arbejdsområder. Men netop i den sammenhæng savnes fortsat den reelle ligestilling både via landsregeringens tilskudspolitik, men især i den kommunale støttepraksis. Der findes enkelte mønsterkommuner, hvor også mindretallets foreningsaktiviteter er ligestillet med flertallets, men generelt er ligestillingen ikke gennemført. Det er derfor opmuntrende, at SSW med sit styrkede mandat efter kommunevalget har signaleret, at man fremover endnu mere aktivt vil kræve ligestilling også i kulturarbejdet.

Tilbage til formålet vedrørende dansk sprog og kultur. Formidlingen sker ved ”koncert-, teater- og foredragsvirksomhed og udstillinger af bildende kunst og historiske kulturgenstande.”

Overordnet organiseres dette arbejde gennem vore udvalg, der står til rådighed for vore amter og distrikter, men som også i samarbejde med andre foreninger og organisationer formidler dansk sprog og dansk og nordisk kultur. Beretningerne fra Kulturudvalget og Teater- og koncertudvalget giver et retvisende og varieret indblik i det omfattende kulturtilbud foreningen aktiverer både lokalt og regionalt. Uden indsatsen og økonomien formidlet af disse udvalg ville mange lokale arrangementer ikke kunne gennemføres. Vores pleje af dansk sprog og kultur kommer også til udtryk i Teater- og koncertudvalgets målrettede indsats for formidling af børneteater til vore skolebørn. 85 forestillinger for i alt 6020 børn og begejstrede tilbagemeldinger til udvalget taler for sig selv. At der så også er kræfter til en helhjertet indsats for den grænseoverskridende børneteaterfestival og Kulturudvalgets engagement i FolkBaltica-musikfestival peger mod andre dele af vores formålsparagraf, der søger ”at øge forståelsen for den sydslesvigske hjemstavn”. Arrangementer hen over grænsen og i samarbejde med flertalsfolkene bidrager hertil.

Helt ekstraordinært og i samarbejde med alle sydslesvigske foreninger og organisationer blev dansk sprog og kultur og den nordiske forbindelse præsenteret af mindretallet under kultur-

festen i anledning af indvielsen af mindretallets nye gymnasium A.P. Møller Skolen i Slesvig. Alle stillede midler og mandskab til gennemførelse af dette festfyrværkeri af dansk-nordisk kultur, også præget af den sydslesvigske hjemstavns særpræg, som vores formålsformulering kræver det. Kulturfesten blev både en oplevelse for medlemmerne af det danske mindretal, og var således med til - som det står i formålsparagraffen - at styrke sammenholdet blandt medlemmerne, men det blev især en øjenåbner og håndsækning til vore flertalsnaboer, hvor vi inviterede inden for i mindretallet og dermed både demonstrerede den nødvendige åbenhed, men også synliggjorde den kulturelle merværdi, der præger grænselandet med tre selvstændige sprog og kulturer. Kulturfesten afmonterede tidligere tiders berøringsangst mellem os og dem. Her deltog vi alle i festen.

Vores formål nævner også ”udstillinger af bildende kunst og historiske kunstgenstande”. Også dette arbejde er uddelegeret til kyndige udvalg og ansatte, der gør en stor indsats for at imødekomme ønsker fra vore lokale kredse omkring forsamlingshusene. Billedsamlingsudvalget, der både står for kunstnerkort og julemærke, men især tager vare om Sydslesvigske Forenings omfattende billedsamling, har i årets løb både arrangeret udstillinger i Sydslesvig og i Danmark, dvs. aktivt virket for offentlighedsarbejdet, som formålsparagraffen kræver, og det altså i vores foreningsregi. Der er investeret i køb af kunst, og udvalget så gerne, at vore forsamlingssteder gennem billedrotation og nyophængninger vil være med til at sikre et større udlånsflow i billedsamlingen. Som formand Erik Fredens siger det: ”Vore værker har kun en funktion, når de hænger på en væg i velegnede lokaler”.

De historiske kulturgenstande hører i dag især hjemme på det nyetablerede Mindretalsmuseum i Danevirke Museum, der i øvrigt nævnes særskilt i formålsparagraffen. Som det fremgår af museumslederens beretning, er Danevirke Museum i rivende udvikling, og museet bidrager i høj grad til at formidle ”forståelsen for den sydslesvigske hjemstavn og dens særpræg.” Overetagen i museet er ved at blive til et instruktivt museum for det danske mindretal og kan således støtte skoleforeningen i sine bestræbelser for at opprioritere hjemstavnsens historie. Desuden er Danevirke og vores museum på stedet kommet vældigt i fokus efter at et nordisk/tysk samarbejde arbejder for at binde Danevirke/Hedeby

ind i et vikingesite, der skal omfatte nordiske vikingetidsmønter, der samlet vil ansøge om optagelse på UNESCOs verdenskulturarvsliste. Sker det, vil det være bydende nødvendigt at oplyse om Danevirke og Valdemarsmuren i et tæt samarbejde med de ansvarlige tyske instanser. Museet har i en årrække forbilledligt plejet samarbejdscontakter både med kommunen, Stiftung Gottorp, Archäologisches Landesamt, Kreis Schleswig-Flensburg, danske museer foruden dansk og tysk militær. Danevirke Museum er derfor ikke kun en formidler af historien på stedet, men et vældigt aktiv for den dansk-tyske forståelse, også når det gælder historieformidlingen. At det sker med hjælp fra danske museumsfolk i et tillidsfuldt møde med lederen af Archäologisches Landesamt Claus von Carnap-Bornheim lover godt for et fremtidigt samarbejdsprojekt.

Eller, som skrevet står i den skriftlige beretning til landsmødet: ”Det er derfor ikke så underligt, at vi gerne modtager officielle gæster i mindretallet i dette krydsfelt mellem dansk og tysk, hvor vi i dag praktiserer det gode naboskab uden at glemme den forpligtende historie. En historie, der i dag også ved vores hjælp binder Danmark og Tyskland sammen i et godt naboskab. Desto glædeligere er det, at A.P. Møller og Hustru Chastine Mc Kinney Møllers Fond til almene Formål endnu engang har vist velvilje overfor Danevirke Museum ved at bevillige støtte til inddragelsen af Café Trubergs arealer i museumslandskabet. Fremover vil Danevirke Museum stå alene som portvogter til et af Danmarks betydeligste fortidsminder.

Det følte derfor også helt naturligt, at Europarådets generalsekretær Terry Davies under et besøg ved Danevirke skrev i gæstebogen: ”Danevirke er stedet, hvor mindretallet har formået at omforme en mur til en bro.” Til almenvellets vel - for nu at tale vedtægtsorienteret.

En pind i formålsbeskrivelsen lyder: ”Drift af forsamlingshuse og institutioner til lejerskoleophold for skolesøgende og andre unge.”

For at tage det sidste først, så taler vi om Skipperhuset i Tønning, der jo både er forsamlingshus og lejerskole. Forsamlingshuset er i god gænge, og møderne på stedet vidner om en ihærdig indsats for at udvikle og styrke det danske mindretalsarbejde i Ejdersted. Til amtsgeneralforsamlingen kunne man opleve en aldersmæssigt bredt sam-

mensat forsamling; og vældigt opmuntrende var det for mig at opleve, at medlemmer, der nødtvungent ikke kunne deltage i mødet, skriftligt havde begrundet og beklaget fraværet. Sikken engagement! Det var derfor heller ikke underligt, at foreningerne i Ejdersted samdrægtigt bad om tid til at stabilisere Vestejdersteds danske foreningsliv omkring børnehaven i Garding. En bøn, der blev hørt af Skoleforeningen. Nye samarbejdsformer og et øget aktivitetsniveau har allerede pustet liv i den trængte region, hvor arbejdspladser er en mangelvare såvel som børn til vore institutioner. Men lad det være sagt højt og tydeligt: Vi støtter initiativerne i Ejdersted og ønsker dem fremgang på alle niveauer.

Engagerede og initiativrige distrikts- og amtsbestyrelser har vi over hele Sydslesvig; i øvrigt godt hjulpet af foreningens medarbejdere. Det er opmuntrende at læse amtskonsulenternes årlige indberetninger om basisarbejdet i foreningen. Vore forsamlingshuse er i den sammenhæng vigtige mødesteder for den kulturelle formidling og det vigtige sociale samvær.

Således melder Flensborg by, at det nybyggede, i øvrigt også af forbundsregeringen støttede, *Det Danske Hus* i Sporskifte er et vældigt aktiv for det lokale foreningsliv. Og ikke kun distriktet, men netop Sporskiftes organisationer og foreninger bruger huset og er glade for de tidsvarende rammer.

Flensborg amt er i offensiven for at knytte flere personlige kontakter til Danmark. Amtet har ligeledes satset på en kultur- og museumsrejse til Nordsjælland. I øvrigt var denne rejse åben for alle interesserede, så kulturmødet også blev et møde mellem sydslesvigere.

Sydtønder amt har med succes været arrangør for forsamlingshusteater, også amtsoverskridende, mens amtet så i øvrigt satser på mobilitet i fællesskabet ved hjælp af deres nye amtsblad, så medlemmer kan vælge arrangementer på tværs af distriktsgrænser.

Husum amt har med sine initiativer for nye mødeformer haft held med café-mødeformen. Café-møder er ved at tage form mange steder i Sydslesvig. Som programmet beskrives i Husum, så er der månedlige musik-highlights på skift mellem Bredsted, Husum, Frederiksstad, Tønning og Garding. Der opereres med Kulturbogbus fra Dansk Centralbibliotek. Og caféer-

nes blandede bolcher spænder mellem hyggeligt kaffebord, udstillinger, debatter, foredrag, teater og også fællesspisning - på tværs af foreningslivet. Naturligvis!

Rendsborg-Egernførde amt har indledt et samarbejde med Gottorp amt for at kunne arbejde sammen om forskellige arrangementer. Fælles seniortræf er allerede sat i værk. Samarbejdet omkring Medborgerhuset i Egernførde med fritidshjem, børnehaven og skole giver fortsat synergieffekter, det giver medlemsfremgang og stor berøringsflade med forældre og børn. Der er gode tilbud, også for unge familier, et indsatsområde, som man gerne vil udvikle. I Rendsborg så man gerne mulighed for et tilsvarende moderne mødested for det fælles foreningsliv i området. Amtmandsgården i Rendsborg er i den forbindelse uegnet. Man ønsker sig et foreningernes hus - et ønske der støttes af hovedstyrelsen og givet vil kunne realiseres om nogle år ved støtte også fra forbundsregeringen.

Gottorp amt. Også her går udviklingen hen imod et større samarbejde om arrangementer distrikterne imellem. Der samarbejdes ligeledes optimalt med skoler, børnehaver og menigheder. Kun de hæderkronede venskabsforbindelser til Danmark er i aftagende - en problemstilling, der også nævnes i andre amter. Her er en udfordring, som vi sammen med Grønsøforeningen og andre danske mindretalsaktører må finde nye løsninger for. Uden en stærk livline til det folkelige Danmark mister også det danske mindretal fællesskabsfølelsens vigtige fundament.

Sydslesvigsk Forenings formålparagraf nævner ligeledes, at foreningen står for ”organisation og koordination af offentlighedsarbejdet omkring det danske mindretal i Sydslesvig og mindretallets kulturelle og sociale virke - herunder også drift af bolig- og omsorgsinstitutioner for ældre.” Sidstnævnte, dvs. leje- og ældreboliger er i gode hænder hos vores ejendomsudvalg.

Mindretallets kulturelle virke fremgår også af beretningerne fra vores stående udvalg. Samlende kan man sige, at koordineringen af det kulturelle virke finder sit højdepunkt i vore årsmøder, der inddrager hele mindretallet i en festlig og fornøjelig folkefest, der stærkt og også indholdsmættet synliggør mindretallets folkelige substans og indre værdier. Vi viser ansigt, vi er på øjenhøjde med vore venner og landskvinder og landsmænd fra Danmark, og vi mødes re-

spektralt med naboer og samarbejdspartnere. Koordineringen af offentlighedsarbejdet omkring det danske mindretal i Sydslesvig er også i det daglige vidt forgrenet og rækker fra pressetjenesten og medarbejderen på Christiansborg til regionale kontakter i Slesvig-Holsten såvel som Region Syddanmark og forbundsregeringen i Berlin. Desuden er der samarbejdet med de autochtone mindretal i Tyskland og FUEV. Også dette grænseoverskridende samarbejde er bundet til formålsparagraffen, hvor der står: ”Samarbejde med andre europæiske mindretalsorganisationer og medlemskab i FUEV.”

Det før nævnte sociale virke er en vigtig søjle i Sydslesvigsk Forenings arbejdsområde. Vi har organiseret arbejdet i Det humanitære Udvalg, hvis årsberetning giver et glimrende indblik i et arbejde, der er med til, som formålsparagraffen foreskriver, ”at styrke sammenholdet blandt medlemmer”. Der er 47 seniorklubber, der har holdt 864 møder med 16.746 deltagere - det af tvinger respekt! Programmet omfatter foredrag, heldagsture, rejser og højskoleophold i Danmark. Og følger vi dertil de Aktive Pensionisters traveture nord og syd for grænsen og deres studiekredse selvfølgelig i samarbejde med mange af mindretallets organisationer og foreninger, så forstår man, at Det humanitære udvalg er en betydelig kraft i Sydslesvigsk Forenings samlede virke.

Sidst, men ikke mindst samarbejder vi med de tilsluttede foreninger efter formålsparagraffens ord: ”Hjælp og understøttelse til andre foreninger, organisationer og institutioner med tilsvarende målsætning.” Og den tilsvarende målsætning må jo så være vores formålsparagraf.

Hjælp og understøttelse sker bl.a. ved diverse faste bevillinger til foreningsarbejdet foruden Kulturudvalgets særbevillinger. I den forbindelse er det værd at nævne, at Fælleslandboforeningen som tilsluttet forening er i økonomiske vanskeligheder, efter at landsregeringen i Kiel har frataget foreningen alle tilskud fra 2009. Regeringen støtter fremover hverken tyske eller danske landbrugsorganisationers faglige virke, og regeringen finder ikke, at Fælleslandboforeningens kulturarbejde blandt medlemmerne skal støttes. Eneste kulturaktivitet, man kan tilskrive Fælleslandboforeningen, er driften af Christian Lassens Mindemuseum. Landsregeringen har i den anledning forhøjet tilskud til Sydslesvigsk Forening med 10.000 € med til-

føjelsen: ”Den Dänen soll es grundsätzlich freigestellt werden, diesen Betrag für das o. a. Museum oder auch für andere kulturelle Zwecke einzusetzen.”

Vi vil selvfølgelig se på denne *Anregung* og drøfte det i hovedstyrelsen, men det må siges til landsregeringen, når man end ikke har kunnet finde beskedne 30.000 € til institutionel støtte af det nok kommende verdenskulturarvsmuseum Danevirke Museum, der løfter en fællesopgave for Slesvig-Holsten og det danske mindretal, så er nævnte *Anregung* ude af proportion. Mange af mindretallets støtteberettigede organisationer har gennem årene ikke fået forhøjet endsige pristalsreguleret deres tilskud; så den berettigede forventning om reel ligestilling mellem flertal og mindretal er fortsat også et kulturpolitisk krav.

Lad mig slutte med nogle bemærkninger fra amtskonsulenten for Sydtønder amt, der i sin årsberetning skriver: ”Jeg ser det som en nødvendighed at tænke i nye strukturer. Vi har ikke vandelærere længere. Jeg er overbevist om, at vi bliver nødt til at tænke mere generelt på et fælles mindretal med diverse grene på stammen, kultur den ene, skole på den anden, husmoder- og kvindeforening på den tredje, ungdoms- og idrætsforeninger på den fjerde og så videre. Nye medlemmer forstår ikke, at vi stadigvæk skiller mellem forskellige grene af samme ting.”

Den fælles stamme og det fælles virke lever lokalt. Er man i tvivl, kan jeg som slutord citere fra den skriftlige beretning: ”For danske venner, der ofte undrende konfronteres med stridbare frontberetninger i vores avis fra administratores og folkevalgtes Samråd, er det givet en lise at møde hverdags-Sydslesvig, som det arter sig i det daglige. Enten det så er i festligt vennelag til årsmøderne eller når besøgsrejser når ud til forposterne, hvor mindretalslivet manifesterer sig. De bevilligende myndigheder for den danske mindretalsstøtte, altså Seksmandsudvalget, får mulighed for denne oplevelse ved deres årlige besøgsrejse, der henover årene dækker det meste af Sydslesvig. I år var besøget henlagt til Rendsborgegnen, hvor SSF/SSW samt tilsluttede foreninger modtog udvalget i pensionistboligkomplekset i Bydelsdorf. Eftermiddagskaffen med oplæg fra forskellige foreningsledere efterlod ingen tvivl om, at lokalt råder mindretallet over mange stemmer, der engageret evner kunsten at synge i kor med en tekst og

en melodi, der både rummer det sydslesvigske særpræg og den danske forbindelse.”

Det er dette hverdags-Sydslesvig, det er lykken at tilhøre. Det er formålet med at udbrede og pleje det danske sprog. Det er formålet at værne og fremme dansk og nordisk kultur og det er formålet at styrke sammenholdet blandt medlemmer, der er vores udfordring og opgave, vejen til tryk forandring.

Jeg ønsker jer et livligt og konstruktivt landsmøde.

Martin Lorenzen: Mange tak til Dieter Küssner for en fyldestgørende beretning. Der er jo senere mulighed for at drøfte beretningen. Nu har Jens A. Christiansen ordet, idet vi går over til

5. Regnskabsoversigt

Generalsekretær Jens A. Christiansen: Tak for ordet. Vi skal nu have en regnskabsoversigt. Det er klart, at jeg ikke vil komme ind på alle punkter. I har fået den udleveret med den blå beretning, men jeg vil prøve på at fremhæve nogle af de centrale forhold i vores regnskab og budget.

Regnskab 2007, revideret budget 2008 og budget 2009 blev godkendt af Sydslesvigsk Forenings hovedstyrelse den 11. marts 2008 og er som sagt udsendt til jer, kære delegerede med vores blå beretning.

Regnskabet er revideret af vort revisionsfirma DANTAX og gennemgået med foreningens Regnskabs- og revisionsudvalg samt forretningsudvalget. Der var ingen alvorlige anmærkninger til regnskabet.

Inden jeg går i gang, vil jeg også lige henvise til årsberetningen for 2007, der også findes i den blå beretning. Her beskrives SSF's centrale arbejdsfelter set i relation til regnskab, budget og foreningens handlingsplan 2007.

Og så stiger vi ind i selve regnskabet, og det er side 40, hvis I har lyst til at følge med. Her har vi en sammenstilling og der man kan se, at driftsregnskabet balancerer med € 4.760.215,54 og udviser et mindre overskud på € 1.230,38.

Væsentlige indtægtskilder for SSF er: Kon-

tingent på € 203.121,83. Så har vi fået en pæn portion gaver på € 77.845,16. Vi har det helt uundværlige statstilskud fra Danmark på € 2.784.221,57 samt et tilskud fra Slesvig-Holsten på € 415.900,00.

Det reviderede budget 2008 er fremskrevet med 3,3 pct. Og indeholdt i disse 3,3 pct. er også en driftsforhøjelse øremærket vore administrerede ejendomme, og budgettet for 2009 er fremskrevet med 2,0 pct. Fremskrivningerne ligger på niveau med de lønoverenskomster, vi har indgået med vore medarbejdere. For øvrigt en meget givtig proces. Som regel kan vi nøjes med to møder, så er den sag på plads til alles tilfredshed.

På *side 41, I. Generalsekretariatet/Administration, I./1.* Kontorhold, er der tale om en overskridelse i forhold til budgettet, og det hænger sammen med øgede portoudgifter i forbindelse med implementeringen af vores nye kontingentoprævning.

Ser vi på *I./4. Rentekonto udgifter*, så er der ligeledes tale om en overskridelse, hvilket skyldes mellemfinansieringen i forbindelse med byggeri af *Det danske Hus* i Sporskifte. Det er jo sådan, at de midler, vi får fra Berlin fra *BKM, Beauftragter für Kultur und Medien*, er et beløb, vi får over tre år. At bygge et hus, som vi har i Sporskifte, over tre år synes jeg er måske lige i overkanten. Vi kan gøre det i løbet af fire måneder og derfor tager vi en mellemfinansiering indtil vi får alle midler hjem. Den sidste portion får vi i næste år.

Ved *I./5. Kørsel, rejser og møder*, hænger overskridelsen selvfølgelig sammen med øgede udvendte aktiviteter samt en stor mødeaktivitet.

Når vi ser på *III. SSF's lønninger*, balancerer denne blok i vort regnskab fint, og I kan oven i købet se, at regnskabstallet for 2007 er lavere end budgettallet. Årsagen er et antal pensioneringer og deraf nyansatte medarbejdere, der har en anden lønmæssig indplacering.

Ved *IV. Generalsekretariatet/Pressetjenesten* kan I se, at saldoen udviser en overskridelse på € 16.901,33. Det skyldes dels en overskridelse inden for kontorhold, hvor man har været nødt til at investere i nyt edb og dels to regninger fra avisen til vores KONTAKT, som kom lidt senere end beregnet, så vi måtte altså betale reg-

ninger fra 2006 af vores 2007-budget.

På side 42, V. *Generalsekretariat/Kulturafdelingen*, kan man på saldoen se, at forbruget inden for dette område har været knap så omfangsrigt som oprindeligt budgetteret.

Side 43, X./1. Kontingent, gaver og tilskud: Her må man konstatere, at kontingentniveauet fortsat er en udfordring for os, men heldigvis, som I også har kunnet registreret i de papirer, I har fået tilsendt, er medlemsudviklingen positiv, og generelt hører vi, at man er glad for den centrale kontingentopkrævning. Set i relation til at få hele kontingentet hjem, betyder det for os, at likviditeten sikres tidligere på året end vi hidtil har været vant til. Det er et område, der udvikler sig positivt, selv om det ikke kan gøres fra den ene dag til den anden. Men det er flot, at vi har fået en ny kontingentstruktur og den nye opkrævning virkeliggjort relativt effektivt og med stor forståelse fra vore medlemmer.

X./2. Diverse indtægter/Gaver til SSF: 2007 modtog vi mange gavebeløb til bl.a. Sporskifte, Danevirke og Holtenå. Som formanden også var inde på, er vi dybt taknemmelige for alle disse gaver, og navnlig også gaverne og støtten til bygningen Det danske Hus i Sporskifte, som danner en flot ramme for et aktivt dansk og nyorienteret arbejde ude i Gartenstadt. Her vil jeg foruden en tak til forbundsregeringen rette endnu en gang en tak til Slesvig-Ligaen og ikke mindst til Hans Friedrich Thrane. Det var Gertrud og Hans Friedrich Thrane, der sikrede grunden. Hans' hustru er desværre afgået ved døden, men en stor tak til Hans. Han er en stor støtte for Sydslesvig. Det er helt bemærkelsesværdigt.

Side 44, XII. Ejendomme, administreret af SSF: Her er der tale om ejendomme, vi ikke selv ejer, men som vi bruger. Regnskabet udviser øgede indtægter. Ser vi på 2008, så er der et større spring på saldoen fra 2007 til 2008 op til € 96.000. Det kommer af, at statens ekstrabevilling til vedligeholdelse af de administrerede forsamlingshuse nu er med her i vores tal. Det var den der øremærkede ekstrabevilling indeholdt i fremskrivningen på 3,3 pct. Så de er nu med og gør gavn i forhold til vedligeholdelse og renoivering af vore administrerede forsamlingshuse.

XIII. SSF's ejendomme: Ved vore egne ejendomme fremgår af saldolinjen, at der var budgetteret med € 205.000 og regnskabstallet lyder på

€ 222.970,39. Her skal der gøres opmærksom på, at vi har kunnet modregne € 30.958,00 via gaver.

XV. SSF's pensionistboliger: Her kan vi igen i år konstatere, at indtægter og udgifter balancerer fornuftigt.

Går vi videre til side 45, XVI. *Teaterarbejde og danske koncerter*, ser vi på indtægtssiden, er der en meget fin merindtægt til teater. Dog må vi konstatere en mindre tilbagegang inden for koncertområdet.

XIX. Danevirke Museum: Der kan modregnes via gaver € 25.218,00. Vi arbejder fortsat, som formanden også var inde på, målrettet på at skaffe midler til dækning af museets driftskostninger. Her tænker vi ikke mindst på, at man fra tysk side deltager aktivt og økonomisk også i finansieringen af vores museumsinspektør. Derfor retter vi igen i år via SSW en henvendelse til landsregeringen for at få en klar finansiel støtte på plads.

Side 46, XX. Kulturaktiviteter i distrikterne: Der er brugt knap så mange midler som budgetteret, og vi kan konstatere her, at der har været en flot stigning på indtægtssiden.

Det var så de punkter, som jeg havde tænkt mig at fremhæve. Nu ser vi på SSF's status på side 48 - 49 i regnskabet. Ser vi på passiva, er kapitalkontoen pr. 01.01.2007 på € 15.371.431,09. Til statens mellemregningskonto på € 38.955,72 lægges overskuddet på € 1.230,38, så mellemregningskontoen pr. 31.12.2007 beløber sig til € 40.186,10.

På side 50 finder I en oversigt af ejendomme. Der er dels de ejendomme, der administreres af SSF og de ejendomme, SSF selv ejer. Ved de administrerede ejendomme kan vi registrere et underskud på € 49.061,45. For vore egne ejendommers vedkommende er der et underskud på i alt € 247.148,87. Med hensyn til vore pensionistboliger har vi igen et overskud i år på i alt € 32.960,44.

I forlængelse af selve regnskabet kan I som sagt læse årsberetningen for 2007 på baggrund af forretningsudvalgets handlingsplan. Endvidere er der oplysninger om anvendt regnskabspraksis, revisionspåtegningen fra DANTAX, og Regnskabs- og revisionsudvalgets regnskabs-

beretning.

Sidste år fremhævede SSF's Regnskabs- og revisionsudvalg tre områder, udvalget anbefalede, at vi skulle arbejde videre med i forvaltningen:

1. Nyvurdering af huslejeniveauet i samarbejde med SSF's ejendomsudvalg
2. Indhentning af aktuelle tingbogsattester
3. Automatisering af kontingentopkrævning

Det har vi så gjort og jeg kan meddele, at vi har løst alle disse 3 områder hhv. gennemført punkterne.

Til sidst vil jeg gerne benytte lejligheden til også at takke for det gode samarbejde med foreningens Regnskabs- og revisionsudvalg, med vore to revisorer Hugo Lessow og Michael Krause fra Union-Bank samt revisionsfirmaet DANTAX med Reinhard Herrmann i spidsen.

Med hensyn til DANTAX kan jeg meddele, at firmaet ikke ønsker at fortsætte med at revidere vort regnskab pga. øgede aktiviteter på andre fronter. Ligeledes til oplysning kan jeg sige, at DANTAX har valgt at kvitte revisionen hos Dansk Centralbibliotek, SdU og Fælles Landboforeningen. Det betyder, at vi i fællesskab har indgået en aftale med en ny revisor. Processen og den måde, vi har arbejdet sammen på, vil formand for Regnskabs- og revisionsudvalget Gerd Pickardt komme lidt nærmere ind på om et øjeblik.

Apropos samarbejde mellem de lige nævnte tre organisationer kan jeg oplyse, at vi er i konkrete forhandlinger om at etablere et fælles lønbogholderi med base i SdU. Vi tilstræber, at vi starter dette samarbejde pr. 1. januar næste år. Endvidere drøfter vi et udvidet samarbejde om finansbogholderi og IT. Dertil kommer, at SSF i samarbejde med Centralbiblioteket gennemfører et kursus for medarbejdere med ledende og koordinerede funktioner her i løbet af vinteren. Der vil deltage medarbejdere fra Centralbiblioteket, SdU, Sundhedstjenesten, Skoleforeningen og selvfølgelig SSF. Og da I ikke skal tro, at det hele er SSF's opfindelse, vil jeg gerne også her benytte lejligheden til at sige, at personalechefen for Centralbiblioteket Jørn Aagesen har været en drivende kraft i denne proces. Det er rart at have iderige og ikke mindst handlekraftige folk

omkring sig. Jeg takker for det initiativ, du har taget, så vi er kommet i gang med denne konkrete proces. Det tegner rigtig godt, og jeg er glad for samarbejdet med dig.

Til allersidst skal der lyde en stor tak til dem, der er uundværlige for at få alt dette til at fungere, nemlig vore medarbejdere i Sydslesvigsk Forening. Tak for en solid og engageret indsats for danskheden i Sydslesvig. Alle har ydet og bidraget til et velorganiseret arbejde. Navnlig vil jeg selvfølgelig også her nævne kulturugen, som har været en ekstraordinær opgave at løfte for generalsekretariatet. Trods en bredt sammensat arbejdsgruppe på tværs af foreningslandskabet er det rimeligt specielt at takke medarbejderne på generalsekretariatet og de involverede amtssekretariater for en stor og professionel indsats. Og ikke mindst selvfølgelig også en tak til kulturugens koordinator Simon, men jeg kan hilse og sige, at der er mange, der har trukket på samme hammel.

Nu er det sådan, at en generalsekretær udmærker sig ved både at kunne flyve og have jordforbindelse og derfor vil jeg gerne sige, at mange af de kulturelle aktiviteter, som SSF og andre kulturforeninger arrangerer igennem et helt år, er i sig selv flotte kulturfremstød. Ikke så store, men i det små og i det kvalitative. På den måde kan man sige, havde vi en god baggrund og et udgangspunkt for at lave kulturugen, som i denne sammenhæng var noget større. Dette arbejde kan kun lade sig gøre inden for rammerne af et omfangsrigt samarbejde på tværs af foreningerne. Dertil kommer SSF's folkelige organisationspolitiske og almene mindretalspolitiske virke. Uden engagerede medarbejdere, uanset hvor de sidder i SSF's struktur, ville det ikke kunne lade sig gøre at holde et så højt aktivitetsniveau, som foreningen rent faktisk har. I skal vide, at I har en forvaltning, der er velsmurt. En velsmurt maskine, der fungerer hver eneste dag stort set uden maskinstop. Og det er ikke en selvfølge. Qua mit job har jeg kontakt med mange myndigheder, ministerier både i Danmark og Tyskland, og jeg skal hilse og sige, det er ikke altid imponerede. Så godt gået venner. Det er på et højt kvalitativt niveau. Det viser, at vore medarbejdere føler ansvar og vi kan regne med dem. Og det viser, at SSF's driftsråd forstår at kombinere medarbejdernes interesser med et medansvar for foreningens professionelle opgaver. Kære kolleger, tak skal I have. Skal vi ikke give

dem en applaus. Tak.

Martin Lorenzen: Mange tak til Jens A. for en meget udførlig regnskabsoversigt. Jeg skal oplyse, at regnskabsoversigten kun skal tages til efterretning, idet regnskab 2007, revideret budget 2008 og budget 2009 allerede er blevet godkendt af hovedstyrelsen. Men hvis der er kommentarer og spørgsmål, kan I komme med dem under punkt 7.

Nu kommer vi til næste dagsordenspunkt og jeg giver ordet til formand for Regnskabs- og revisionsudvalget Gerd Pickardt.

6. Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning

Gerd Pickardt: I har jo nu hørt mange tal, og jeg kan fortælle jer, at vi - Regnskabs- og revisionsudvalget - har fået forelagt regnskabet for 2007 på et møde den 3. marts i år. Vi har konstateret, at regnskabet er opstillet ifølge bogholderiets tal. Revisionen har fremlagt bemærkninger i en revisionsberetning, og vi har gennemgået regnskabet sammen med firmaet DANTAX.

Vi kan konstatere, at bemærkningerne fra tidligere års beretninger er fulgt op. Det har generalsekretæren jo også lige været inde på. Driftsregnskab og budgetkontrol er blevet håndhævet meget nøjagtigt. At der har været nogle budgetoverskridelser, også på den positive side, er ikke til at undgå.

Revisionen er udført under iagttagelse af Undervisningsministeriets regnskabs- og revisionsinstruks og indeholder alle de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelse af de bevilgede midlers anvendelse i Sydslesvigsk Forening.

Vi har anbefalet godkendelsen af driftsregnskabet pr. 31. december 2007, som udviser et overskud på € 1.230,38, samt status, der balancerer med € 20.782.513,18.

Jeg vil fra dette sted endnu en gang sige tak specielt til Jens-Søren Jess, fordi det har i det forløbne år for udvalget og også for mig selv været meget behageligt at få de relevante oplysninger. Han har næsten altid haft en åben dør og tid til at besvare spørgsmål, der er dukket op undervejs. Tak til dig, Jens-Søren.

Vi har lige hørt, at DANTAX jo har sagt samarbejdet op med både SSF, SdU, biblioteket og Fælles Landboforeningen. Det var en selvfølge for os at samarbejde omkring dette emne. I april nedsatte vi et udvalg og holdt flere møder, hvor vi blev meget hurtigt enige om fælles krav til en kommende revisor, der skulle være grundlag for, at revisionen skal følge retningslinjer for udvalget vedrørende danske kulturelle anliggender. Vi skulle selvfølgelig også være sikre på, at revisionen foretages i henhold til Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 2002, der trådte i kraft den 1. januar 2003. Endvidere ville vi også gerne have, at revisionen selvfølgelig skal foretages i overensstemmelse med god offentlig revisionssskik. Den skal være registreret eller autoriseret og kunne påtage en revisionsbekræftelse over for Rigsrevisionen og Undervisningsministeriet. Desuden var det vigtigt for os, at revisionen skulle give os en bedre konsulentbistand og en bedre rådgivning, hvis det bliver nødvendigt. Alle disse krav havde vi fundet frem til i vore møder, og det mandede ud i, at vi fandt frem til otte revisionsfirmaer både nord og syd for grænsen. Dem skrev vi til og bad om et oplæg. Seks af dem svarede, og disse seks blev inviteret til to forskellige møder, som vi holdt på Flensborghus for at informere dem om vores krav. Her gik vi også mere i dybden omkring opgaverne. Af disse 6 firmaer mødte kun fem op, ét firma sagde fra i sidste øjeblik. Efter disse samtaler blev vi i udvalget enig om, at der var to firmaer, som vi gerne ville have specielle tilbud fra. Dem fik vi i løbet af forsommeren. Efter nogle justeringer fik vi i september de færdige oplæg hhv. tilbud og det mandede så ud i, at de førnævnte foreninger i fællesskab har valgt et nyt revisionsfirma: Det er Sønderjyllands Revisionselskab i samarbejde med H.P.O. Wirtschaftspartner i Flensborg. De to kom med et rigtigt godt oplæg samt fornuftige priser. Jeg kan fortælle jer, at vi har fået en aftale på plads med fastpris for de næste tre år. Det er ikke gængs, men meget specielt. Ved alle vore samtaler har vi taget alle mulige overvejelser i betragtning, og det synes jeg er utrolig vigtigt også at nævne her.

Men der er én ting mere, jeg vil sige. Vi har jo lige hørt noget om lønbogholderiets fremtidige samarbejde. Med vores nye revisionselskab har vi også drøftet en mere ensartet standardisering af de kommende regnskaber for alle organisationer. Det vil gøre det nemmere. Vi har også talt om, at det verbale indhold - som det så pænt

hedder - skal være lidt mere ensartet. Det gør det nemmere med en strømlignet form fremover. Det kunne jo være, at også andre organisationer efterhånden vil få lyst at deltage i sådant samarbejde, fordi her er der virkelig sket noget meget positivt. Tusind tak.

Martin Lorenzen: Tak til Gerd Pickardt. Så kommer vi til det næste punkt

7. Drøftelse og godkendelse af årsberetningen samt decharge

Når man kommer op på talerstolen, beder jeg om, at man siger sit nævne sit navn og hvor man kommer fra. Er der nogen kommentarer, bemærkninger, spørgsmål til årsberetningen eller regnskabsoversigten fra forsamlingen?

Preben Vognsen, delegeret for Ravnkær distrikt, Gottorp amt: Jeg vender tilbage til et tema, som man har haft her på landsmødet igennem snart en halv snes år, og det er Slesvighus. Jeg har vel set i den trykte beretning, at der en løsning på vej. Det har vi nu hørt i nogle år. Jeg kan ikke lade være med at nævne, og det har I også selv set, hvis I har set efter i regnskabsoversigten, at i 2007 var det 24.822 €, der fløj op i luften for en ubrugt bygning. Jeg synes, det er mange penge, når man tænker på, hvor vi overalt skal spare. Jeg synes ikke rigtigt, vi fortsat kan nøjes med, at en løsning er på vej. Det er dog betroede midler, man på denne måde forvalter. Derfor kan jeg kun opfordre til, hvis ikke der kommer en løsning med alle de investorer, som gerne vil, men som jeg kan fornemme mangler penge dertil, at man så selv tager affære og river Slesvighus-bygningen ned og at man så laver det, som man påtænker, et passende mødested i Slesvig. Jeg synes godt nok, at landsmødet kunne sige til forretningsudvalget og hovedstyrelsen: Gør lige noget ved den sag. Den er altså ret dyr på årsbasis. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Preben Vognsen. Er der flere, der ønsker ordet til formandens beretning? Det ser ikke sådan ud. - Det er Franz Dittrich, der vil sige noget.

Franz Dittrich, SSF's 2. næstformand: Ja, Slesvighus er alligevel et velklingende navn synes jeg. Men på trods af den store finanskrise rundt omkring i verdenen kom der i sidste uge nyheder omkring finansieringen. Arkitekt

Volker Stoll, som jo samarbejder med os, har nu tre troværdige investorer med de nødvendige penge i bagagen. De er meget interesserede i det projekt. Stoll regner med, at undertegnelsen af kontrakterne til dette projekt, hvor SSF er inkluderet, foregår endnu i dette år. Når det er på plads, mangler vi bare mere opbakning fra vores politiske partier i byrådet. Vi har haft et møde med dem, og jeg vil ønske, at det, de har lovet os, også vil blive indfriet. Det er, som Preben allerede sagde, sikkert for jer alle sammen en kendsgerning, at de nuværende faciliteter er langt fra tidssvarende. Vi mangler huset meget til vores foreningsarbejde, især også til vores sekretariat, som trænger til fornyelse og til bedre arbejdsvilkår. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Franz Dittrich. - Dieter ønsker ordet.

Dieter Paul Küssner: Jeg kan godt følge Preben Vognsen i bekymringerne. Der er dog et lille plus at berette om, for i året før, altså i 2007, var det Imagine Dreams, der brugte bygningen til deres teaterforestillinger, og i år har så også Snedronningen været på besøg på Slesvighus op til festugen for at øve. Så huset har været brugt lidt, men selvfølgelig alt for lidt. Jeg synes, det er vigtigt også at sige, at Slesvig nu er i en særlig situation. Vi ved, at man kan komme ind på A.P. Møller Skolen ved mange storarrangementer. De har flotte rammer, når det er musik og teater overordnet. Men det er klart, at også slesvigerne har brug for et forsamlingshus ligesom i Sporskifte, ligesom i Egernførde, hvor netop sekretariatsfunktionen og det mere lokale foreningsliv kan udfolde sig mere frit. Preben, lad os lige holde lidt fast endnu i at få den løsning, som slesvigerne jo selv forhandler i øjeblikket. Men det er klart, hvis der til næste landsmøde ikke er sket noget, må vi tage det op i hovedstyrelsen. Det lover jeg.

Martin Lorenzen: Mange tak. Er der flere, der ønsker ordet til formandens beretning eller regnskabsoversigten? Det ser ikke sådan ud. - Så skal formandens beretning godkendes skriftlig. Jeg beder om, at de delegerede tager den lyseblå stemmeseddel nr. 1 og skriver ja eller nej eller afholdelse. Tællekommission nr. 1 skal gerne indsamle stemmesedlerne.

P a u s e

Martin Lorenzen: Vi har et resultat: Der er 144 afgivne stemmer, 2 blanke og 142 ja-stemmer. Dermed er formandens beretning godkendt. - Så går vi videre til punkt

8. De faste udvalgs beretninger

og jeg giver ordet til Karin Goos, formand for Teater- og koncertudvalget.

a. Teater- og koncertudvalget

Formand Karin Goos: Teater- og koncertudvalgets årsberetning, der er trykt i ”Den blå Beretning” til mødet i dag slutter med sætningen: Nu gælder det om at få den næste sæson godt på vej. Et fromt ønske, der skulle vise sig at blive gjort så grueligt til skamme, allerede fra sæsonens allerførste forestilling.

Vi så frem til ”Sommer i Tyrol” som et særligt tilbud til hele Sydslesvig uden for abonnement, centralt pladseret i Nordfrieslandhalle i Læk og med tilbud om kørsel til distrikterne. Udvalget forestillede sig en rigtig fornøjelig start på den ny sæson og på rækken af vinterens teaterforestillinger og koncerter. Men sådan skulle det ikke gå. Sidst på sommerferien besluttede myndighederne at lukke spillestedet Nordfrieslandhalle for al benyttelse på grund af fejl i tagkonstruktionen, og trods ihærdige anstrengelser lykkedes det os ikke at finde et andet egnet spillested. Forestillingen blev aflyst, vi måtte betale for noget, vi aldrig så, og indtil i dag er der ingen erstatning i sigte fra det amt, der driver hallen. - Et lille lyspunkt er dog dukket op, idet vi igennem DT (Danmarks Teaterforeninger) er blevet opmærksomme på en gældende regel i Danmark for sådanne tilfælde, hvor tabet deles af både køber og sælger. Den løsning arbejdes der nu på.

For tiden er administrationen desuden ved at finde egnede spillesteder til de enkelte andre arrangementer, der også var planlagt til at finde sted netop i Nordfrieslandhalle i Læk. Det drejer sig om børne-julekoncerten med Sønderjyllands Symfoniorkester den 11. december, der flyttes til Nibøl, og familieforestillingen Odysseus’ Eventyrlige Rejse den 15. februar, der højst sandsynligt flyttes til Idrætshallen i Flensborg. De nye spillesteder bekendtgøres naturligvis rettidigt og i forbindelse med særlige PR-tiltag.

Sæsonen kom altså først rigtig fra start med forsamlingshusteatret i Harreslev Danske Skole. Den lokale SSF-forening var vært ved musikforestillingen Søde Skovbær og Sure Sild. - En poetisk og fin forestilling med et pænt tilskuertal og en rigtig god stemning.

Og nu efterhånden er både Flensborg og Husum midt i afviklingen af denne sæsons abonnementsforestillinger, mens Slesvig netop i eftermiddag slår dørene op til deres første forestilling i denne sæson med familieforestillingen Robin Hood.

Opførelserne i Flensborg tegner til at sælge rigtig godt i år igen, hvorimod forestillingerne især i Husum desværre er vanskelige at samle publikum til. Efterhånden er der kun et lille antal stampublikummer tilbage omkring teatraditionen i Husum, og det har vist sig at være svært at mobilisere nye tilskuere netop her, hvad enten det er fra Husum amt eller fra andre egne i landsdelen.

Som omtalt i beretningen i ”Den Blå Beretning” har udvalget i samråd med amtsstyrelsen allerede fra og med denne sæson foretaget en ændring i repertoiret i Husum, således at vi tilbyder en af forestillingerne som caféteater for at erfare, om der er et større publikum til den genre.

Ifølge KONTAKT-siderne er café-møderne på vestkysten og senest café-koncerten i Garding blevet modtaget med stor succes af medlemmerne, og derfor prøver vi at lægge os lidt op af den form med forestillingerne. I Slesvig har en lignende ændring af tilbuddet allerede betydet en større publikumsopbakning og fornyet interesse.

Selv om det - set med mine øjne - burde være et oplagt emne for et distrikt at arrangere en årlig teatertur for medlemmerne, oplever vi desværre, at kun ganske få distrikter gør brug af den mulighed. Netop de forestillinger, vi tilbyder her i Husum og selvfølgelig også i Slesvig, egner sig fortrinligt til en sådan distriktsudflugt. Så kære formænd. I har hørt det før, men her kommer igen, igen, igen min opfordring til jer om at gøre brug af de kulturtilbud, der ligger så nær. Samtlige konsulenter på vore sekretariater vil hellere end gerne være behjælpelige med at arrangere en teateraften for distrikterne, hvis I udtrykker ønske om det. Der er stor grupperabat at få på billetprisen, der kan søges om tilskud til trans-

port, og der kan ved nogle af forestillingerne arrangeres møde med skuespillerne efterpå eller arrangeres natmad. Mulighederne er mange. Gevinsten ved en sådan aften er en tæt fælles oplevelse med stærk, dansk kultur.

Sønderjyllands Symfoniorkester indledte sæsonen i et godt besøgt ”Tyske Hus” med en flot koncert den 25. september og fortsatte sæsonen i Sydslesvig med kirke-koncerter i Rendsborg og Nibøl. Hverken overskrift eller indhold kunne lokke ret mange til de to sidstnævnte koncerter, og i grunden forståeligt nok, da det er svært at vide, hvad der gemmer sig under mottoet: ”Orkestret holder workshops”! Et eksempel på, at det ikke er den eksperimenterende musik, det brede publikum opsøger. Vi oplever, at publikum ønsker genkendelige, traditionelle oplevelser i musikkens verden. Netop som den koncert, Sønderjyllands Symfoniorkester gæstede Tyske Hus med i går aftes med værker af bl.a. Strauss og Brahms. Et herligt velspillende orkester og en dygtig solist. Orkestrets vennekreds havde som noget nyt arrangeret introduktion forud for koncerten, og der kom 6 mennesker for at høre på én af orkesterets musikere, Johan Korsfeldt, der fortalte om aftenens program. Vi har nok ikke været god nok til at annoncere det, og når vi næste gang har introduktion, gør vi en ekstra indsats på de områder.

På børneteaterfronten fortsætter udvalget den samme linie med at tilbyde forestillinger til skoler og børnehaver til de passende alderstrin og forhåbentlig retfærdigt fordelt i hele landsdelen. I Danmark er der desværre sket det, at kommunalreformen i 2007 helt utilsigtet har bombet børneteater flere år tilbage. Mange steder forsvandt ”ildsjælene” efter reformen. Få følte sig ansvarlige på det område, og netop det sted kunne man jo spare! Det har derefter betydet, at et antal gode børneteaterproducenter ikke længere fik afsat deres forestillinger og derfor ikke har økonomi til at fortsætte. Og det betyder færre forestillinger at vælge imellem for opkøberne. I Sydslesvig er vi i den situation, at det at vise børneteater, er SSFs opgave, og Teater- og koncertudvalget under SSF drømmer ikke om at skære ned på antallet af forestillinger. Vi erkender fuldt ud, at det er så vigtigt at få vist børneteater, og samarbejdet med Skoleforeningen om aftaler, lokaler, logistik osv. fungerer på bedste vis til gavn for børnene.

Til Teater- og koncertudvalget er der knyttet en

række amtsrepræsentanter. Og også her allerede nævnt i ”Den Blå Beretning” er vi midt i en slags omstrukturering af amtsrepræsentanternes rolle, og da der i det sidste års tid er valgt en ny i flere af amterne, vil jeg benytte lejligheden til at fortælle, hvem der for tiden er knyttet til udvalget. Fra Flensborg by er det Grethe Kreutzer, fra Flensborg Amt er det Inge Jüch, Karin Becker fra Gottorp amt, Hauke Paulsen fra Rdb./Egf. amt, Hanne Andersen fra Ejdersted amt, Elly Christensen fra Husum amt og Inge Bennör fra Sydtønder amt. Velkommen til de nye. Vi ser frem til et godt samarbejde med jer.

Som noget nyt er SSF lige inden denne sæson gået online med et billetsalgssystem. www.ssf-billetnet.de er blevet modtaget over al forventning af brugerne, og de ansatte ved SSF, der arbejder med systemet, er glade for de fordele, det nye arbejdsredskab har bragt med sig. Der er stadig forskelligt at justere ved systemet, men i det store og hele virker det, som det skal, og de fundne fejl og mangler er netop ved at blive rettet. Selv om det er en bekostelig affære at oprette et sådant billetnet, er det samtidig en stor fordel for både brugere og ansatte i form af overskuelighed og tidsbesparelse. Desuden er et billetnet en hel naturlig udvikling i takt med tiden. Meningen er, at samtlige kulturarrangementer i SSFs regi snarest skal kunne tilbydes på ssf-billetnet.de. Georg Thomsen, SSFs edb-konsulent, har i det sidste års tid været en utrættelig partner og drivkraft i arbejdet for at få systemet indført. På udvalgets vegne vil jeg gerne rette en stor tak til Georg for indsatsen.

Kulturugen er allerede nævnt flere gange i dag. Men den kan næsten ikke nævnes for tit, så nu vil jeg også gøre det! Og nu, da jeg er ved ordet tak, føler jeg al mulig grund til at rette en meget stor ”tak for sidst” til de mange, der har været med til at gøre den veloverståede kulturuge i Slesvig til den helt store oplevelse. Tak til sponsorerne, der gjorde det muligt. Tak til de mange tilskuere og aktive medvirkende, der strømmede til Slesvig. Tak til alle medarbejdere ved SSF, der investerede så mange kræfter i projektet. Tak til arbejdsgruppen bag kulturugen for et hjerteligt og godt samarbejde - og nu skal jeg ud at finde en endnu større tak - og ikke mindst en megastor tak til Simon Faber for fornem projektledelse.

Trætte og måske lidt bagud med noget af det andet daglige arbejde på grund af det store pres

kunne man ved ugens slutning se tilbage på en helt igennem vellykket kulturfest. Og vi hører meget gerne fra jer her i dag, der har oplevet kulturfesten i Slesvig, om jeres oplevelser.

Til Teater- og koncertudvalgets arbejde knytter der sig forskellige bestyrelsesopgaver i kulturinstitutioner i Danmark samt medvirken i bl.a. grænseoverskridende projekter, og også i disse sammenhæng er der kontinuitet i arbejdet.

Jeg vil gerne slutte min beretning med endnu en gang at vende tilbage til det store ønske, jeg sidste år så ubeskedent ytrede her fra talerstolen. Næmlig ønsket om et bedre spillested for koncerter og operaer i Flensborg. Jeg har siden hen fået tilkendegivelser fra rigtig mange, der støtter ideen og lige som jeg håber, at et sådant hus en dag kan blive en realitet. Den rigdom af kulturtilbud, der findes i Flensborg, fortjener bedre rammer, og heldigvis er vore SSW-politikere i Flensborg af samme opfattelse. De arbejder, trods svære vilkår, målrettet videre med ideen.

Og det var så den beretning! Næste weekend afholdes der teaterseminar i Randers, og så skal udvalget på arbejde igen for allerede nu at sikre en god sæson i 2009/2010. - Tak fordi I lyttede.

Martin Lorenzen: Mange tak til Karin Goos, så kommer vi til punkt

b. Kulturudvalget

Da formand for Kulturudvalget, Jytte Christoffersen, i år er forhindret i at være til stede, er det udvalgsmedlem Knud Ramm-Mikkelsen, der vil berette fra Kulturudvalget.

Udvalgsmedlem Knud Ramm-Mikkelsen: Som der blev sagt, kunne Jytte ikke være til stede, så jeg er blevet bedt om at læse hendes beretning, hvad jeg selvfølgelig gerne gør.

”Kære landsmøde. Jeg er taget til guldbryllup, så det er Knud, kulturudvalgets næstformand, der læser min beretning op.

Året er gået med stort og småt, og jeg vil i de følgende kort berette om nogle områder. Vi er i den heldige situation, at vi har mulighed for at samarbejde med alle relevante danske institutioner, hvilket vi ofte gør. Den organisation, der er tættest på, er dog SdU. Også med flertalsbefolkningen har vi i mange tilfælde et godt

og tæt samarbejde. Jeg kan nævne Schleswiger Jazzherbst, Flensburger Hofkultur e.V og Folk Baltica. Sidstnævnte har efterhånden fået et godt tag i både flertalsbefolkningen og mindretalsbefolkningen her på egnen, både nord og syd for grænsen. Der har været nogle gode og velbesøgte arrangementer, og i øvrigt er næste års tema Danmark og dansk musik. Vi er naturligvis glade for at samarbejde med de mange forskellige organisationer, til stor glæde for alle parter og ikke mindst de medlemmer, vi hver især henvender os til.

Kulturudvalget har mulighed for at give støtte til små arrangementer i distrikterne, til større arrangementer, bl.a. koncerter, foredrag på amtsplan, amternes vinterfester, annoncering og PR-materialer m.m. Faktisk er det mange penge, vi hvert år budgetterer med til de poster. Jeg kan kun anbefale, at distrikterne får sendt ansøgninger af sted. Det er sjældent, vi giver afslag. Når vi giver støtte til et arrangement, giver vi enten tilskud til arrangementet eller vi betaler hele beløbet til en koncert, et foredrag eller andet. I sidste tilfælde sætter kulturudvalget entréprisen, og vi beder samtidig om at må få hele entréindtægten retur. Arrangørerne - distriktet eller amtet - har jo så mulighed for at tjene penge på salget af drikkevarer eller andet.

En ting, der er kommet frem i de senere år, er caféarrangementer. Folk er glade for at komme til disse mere uformelle arrangementer. På Vestkysten kører der lige nu nogle caféarrangementer, hvor man er gået sammen i flere distrikter og kører arrangementerne på skift. Det synes jeg er et vældigt godt initiativ. I det hele taget synes jeg, at der er ”grøde” på Vestkysten.

Kulturudvalget står selv for rækken af jazzkoncerter på Flensborghus, som vi originalt har kaldt ”Jazz på Flensborghus”. Der arrangeres 3 koncerter i forårssæsonen og 3 i efterårssæsonen, og de forløber stort set tilfredsstillende. Det er ikke ofte, et arrangement går helt galt - måske er man ikke helt tilfreds med besøgstallet, men stort set går det uden de store problemer.

Men det blev den helt store katastrofe på Sild i sommer, da ”Die Herren” skulle spille på produktionsvirksomheden ”Sylt Quelle”. Alt var klart. Sildringene havde arbejdet som gale for at få alt på skinner, og bandet havde overstået mikrofonprøverne, og så kom slaget. Myndighederne forbød koncerten fordi visse ting ikke

var i orden på spillestedet og det kun få timer, før koncerten skulle starte. Det virker jo ret urimeligt at stoppe et arrangement så sent, men vi ved ikke, hvad der er gået forud af dialog med spillestedet. Endnu mere bittert er det så at læse, at spillestedet fik dispensation for resten af sommeren. Det blev i hvert fald en ordentlig bet for os. Og selv om den største bet er økonomisk, skal man betænke sildringernes frustration over alt deres forgæves arbejder, tilskuere, der kom med tog fra fastlandet - og måske en ulyst for folk til en anden gang at ta' til koncert på Sild. Men vi står med et underskud på næsten 22.000,- €. I første omgang troede ejeren af "Sylt Quelle", at hans forsikring ville betale - men nej. Vi har overgivet sagen til en sagfører, så nu må vi vente og se, hvordan det går.

Et andet, men dog væsentligt mindre problem, er sammenfaldende datoer. Det sker ofte, at man får en invitation til et møde eller arrangement netop på det tidspunkt, hvor man skal til noget andet. Det ville være godt, hvis vi kunne blive endnu bedre til at koordinere datoer.

Til slut vil jeg komme ind på et af arrangementerne i forbindelse med kulturugen i Slesvig. Eberhard von Oettingen, der sidder i vores Kulturudvalg, var med i planlægningsgruppen. På vores forrige Kulturudvalgs møde kom vi ind på rockkoncerten med de danske top-bands Duné og Carpark North. Kulturudvalget havde givet et tilskud på 2.500,- € til denne rockkoncert. De fleste arrangementer havde et pænt forsalg, men lige præcis til rockkoncerten var der på daværende tidspunkt kun solgt 180 billetter, selv om jeg ved, at Simon Faber ikke har ligget på den lade side."

Knud Ramm-Mikkelsen: Hvis jeg lige må komme med en kort personlig bemærkning: Det er da vist en underdrivelse, der vil noget.

"Vi snakkede om, hvilke PR-mæssige tiltag, der kunne være mulige, og Kulturudvalget bevilgede penge til ekstra PR-indsats samt betalte udgifter til fælleskørsel. Stor var derfor min glæde, da jeg læste i avisen, at der trods alt var kommet 500 tilskuere, selvom jeg giver skribenten ret i, at nord for grænsen ville der være kommet 1200 - 1300 tilskuere. Det er lidt den samme problematik, vi havde med Sydslesvig Rocks arrangementerne. Der var omkring 1.000 tilskuere, når det var bedst. I Danmark ville der nok ha' været det dobbelte. Vi snakker tit om, at der skal være

noget for de unge, og det skal der bestemt også, men vi må hver gang nøje overveje, hvilke rammer og hvilke forhold vi byder både musikere, tilskuere og musikken i det hele taget.

Og så vil jeg slutte med at fortælle, at vi er med til at støtte diverse koncerter i Volksbad i Flensborg, et lille, men normalt godt besøgt spillested med mange eller næsten udelukkende unge tilhørere. Tak."

Martin Lorenzen: Mange tak til Knud Ramm-Mikkelsen. Vi går videre til punkt

c. Årsmødeudvalget

og det er formand Gitte Hougaard-Werner, der vil aflægge beretningen.

Formand Gitte Hougaard-Werner: Tænk, at der allerede er gået et år siden jeg afholdte min første beretning som formand for Årsmødeudvalget. Nu står jeg her igen og tænker, hvor blev det år af.

Men det betyder også samtidig med, at den første valgperiode er forbi efter denne beretning og der skal vælges en ny formand - eller genvælges, idet I jo har kunnet læse i de tilsendte papirer, at jeg gerne stiller op i endnu en periode. Men det er først senere på dagen, vi får afklaring på det.

Den skriftlige beretning, den har I ligeledes fået tilsendt og forhåbentlig læst. Jeg skal nemlig fortælle jer, jeg har gjort mig umage med at skrive den. Men jeg vil lige tilføje et par enkelte ting, inden vi vender blikket fremad, så I kan få indblik i udvalgets aktuelle arbejde.

Endnu engang tak til jer alle. I fællesskab har det været muligt at fremhæve det sprog og den kultur, der er kernen i vores daglige virke, det danske!

Årsmøderne er vores store fælles fest, men samtidigt et kulturpolitisk statement, og derfor inviterer vi blandt andet det politiske Danmark. På sidste hovedstyrelsesmøde blev jeg gjort opmærksom på, at jeg i min "opremsning" af officielle gæster har glemt Venstres miljøminister Troels Lund Poulsen, der talte ved friluftsmødet i Slesvig. Det beklager jeg dybt, undskyld - men så bliver du til gengæld den eneste, der bliver nævnt herfra ved navns nævnelse!!!

Ydermere vil jeg i denne forbindelse anmærke, og her citerer jeg min egen årsberetning, ”at uanset om vi er enige eller uenige med de repræsentanter fra det politiske Danmark, der kommer til vores møder, så er de ALLE inviteret, og som værter skal vi tilbyde en god oplevelse uanset politisk holdning og overbevisning. Det er et spørgsmål om pli!” Det skal ikke føre til nogen stor diskussion i dag, vi har vendt det på hovedstyrelsesmødet, og den grundlæggende tenor er der ingen tvivl om, og alle har forstået mit anliggende. Så vi fra udvalget med god samvittighed og glæde kan invitere alle politiske partier og repræsentanter herved og gå ud fra, at de tager hjem med en god oplevelse, at de har følt sig velkomne og er overbeviste om, at det arbejde vi gør til dagligt er uundværligt, set med danske øjne.

Jeg håber hermed den kedelige debat med hensyn til politikerbesøg er afsluttet, og vi fra udvalget glæder os til at byde mange gæster fra det politiske Danmark velkommen 2009. Og det skulle så være min glidende overgang til motto og de tanker for det kommende årsmøde.

Og derfor lad os så tage fat i det aktuelle, det spændende, der venter forude. Vi tog jo lidt forskud på glæderne sidste år, da jeg fortalte, at udvalget i anledningen af FUEV's 60-års jubilæum i 2009 har valgt, efter at vi sidste år har vendt blikket indad på os selv, at vende blikket udad og sætte fokus på mindretalsspørgsmålet i Europa via gæster, talere og underholdning. De traditionelle rammer for årsmøderne ændres der ikke på, men spørgsmål om sproglig og kulturel ligestilling, finansielle rammebetingelser m.m. skal belyses ud fra en europæisk mindretalspolitisk synsvinkel. Med glæde kan jeg derfor røbe, at årets motto bliver: De danske årsmøder 2009 - Nationale mindretal i Europa.

Derudover har I kunnet læse i Flensborg Avis, at vi denne gang har valgt at udskrive en konkurrence om designet af årsmødeplakaten. Så det er bare med at komme i gang! Vi håber, der kommer mange forslag, og vi ser frem til at kunne afsløre den endelige plakat på et hovedstyrelsesmøde i begyndelsen af 2009. Så skal der ikke røbes ret meget mere herfra, udover at vi er i gang med mange spændende ideer, også i tæt samarbejde med SdU. Så I kan glæde jer til nogle forrygende dage i årsmødeweekenden næste år.

Jeg vil gerne endnu en gang sige tak til hele embedsværket for deres arbejde, hjælp og støtte. Tak til alle udvalgsmedlemmer, der har været med til gode møder, der var præget af en hyggelig stemning og et konstruktivt samarbejde. Specielt tak til Kay von Eitzen, der af personlige grunde ikke tager imod et eventuelt foreslået genvalg. Vi kommer til at savne dig, Kay - jeg kan i øjeblikket ikke se, hvor du sidder hen, nu kan jeg - og dine input ved vore møder, men vi har selvfølgelig fuld forståelse for din beslutning. Tak for tilliden fra alle sider og, som jeg indledningsvis nævnte, er jeg villig til at fortsætte som formand for udvalget, såfremt I ønsker det.

Tak for tålmodigheden og opmærksomheden. Jeg håber, vi ses til de mange møder rundt i Sydslesvig 2009. Fortsat godt landsmøde.

Martin Lorenzen: Mange tak til Gitte Hougaard-Werner. Vi går videre til punkt

9. Drøftelse af beretningerne

Martin Lorenzen: Jeg beder om tilkendegivelser fra dem, der ønsker at komme med bemærkninger. Man bedes venligst oplyse sit navn og hvor man kommer fra. Er der nogen, der har nogle kommentarer eller bemærkninger til de tre beretninger? - Kirsten la Cour.

Kirsten la Cour, delegeret for Skovlund-Valsbøl distrikt, Flensborg amt: Jeg vil gerne tage fat i Karin Goos' udspil 'Tak for sidst'. Ja, selv tak. Hvis det ikke var for dit udvalg, om jeg så må sige, og for Jytte Christoffersens udvalg og for alle de andre, der har været nævnt, og alle de, der ikke har været nævnt i forbindelse med Kulturugen i Slesvig, hvis det ikke har været for jer, så havde vi ikke kunne sige: Ja, selv tak. Der har været en trekant bestående af formidabel planlægning, afvekslende interessant indhold, der har kaldt folk af huse. Nu ved vi jo godt, at i Sydslesvig, der taler vi ej, vi tror. Men det er lykken at se den ene sal efter den anden fyldt. Det er lykken at kunne sige 'Nej, desværre, der er ikke flere billetter'. Der har været deltagere, der har nydt godt af jeres fantastisk flotte kulturtilbud, men som også har mødt hinanden. Og det er jo lige nøjagtig det, det handler om: At møde hinanden. Og i forbindelse med Kulturugen har der været nogle, der har mødt hinanden igen, igen, igen. Og så har man kunnet gå hjem

og sige, nu blev dansk kultur, sprog, fællesskab igen markeret. Et sted, hvor de også møder det til daglig igen, igen i Slesvig kunne bevares. Men her var det stort og anderledes. Og så har man kunnet gå hjem med den varme fornemmelse af glæde over at møde så megen kvalitet og være fælles om det og en del af det. Tak til alle jer, der har gjort dette muligt.

Martin Lorenzen: Tak til Kirsten la Cour. - Er der flere bemærkninger til de tre udmærkede beretninger? - Det ser ikke sådan ud. Jeg skal også sige, at beretningerne fra Teater- og koncertudvalget, Kulturudvalget og fra Årsmødeudvalget skal kun tages til efterretning, idet de allerede er blevet godkendt af hovedstyrelsen.

Så går vi til punktet 'valg' og jeg beder tællekommissionerne at være klar.

10. Valg af

a. medlemmer af forretningsudvalg

Martin Lorenzen: Ifølge vedtægternes §10, afsnit 10.3, vælger landsmødet foreningens forretningsudvalg. I § 10, afsnit 10.3 står, at der i lige år vælges 1. næstformand og 1. bisidder. Det er det, vi skal i gang med nu. Desuden skal ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.3 hvert år vælges en 1. og 2. suppleant.

- 1. næstformand Jon Hardon Hansen tager imod foreslået genvalg.
- 1. bisidder Tove Hinriksen ønsker ikke at genopstille.

Dvs. vi har én vakant 1. bisidderpost.

- 1. suppleant er Lars Nielsen.
- 2. suppleant er Pia Heide-Jochimsen.

Begge to har tilkendegivet, at de er villige til at lade sig genvælge.

I § 7 kan læses, at valg foretages enkeltvis, og at valg til forretningsudvalget altid skal foretages skriftligt. Alle andre valg foretages skriftligt, hvis blot én af de valgberettigede ønsker det.

Vi går nu over til afstemningen, og til disse valg skal de lyseblå stemmesedler benyttes.

1. næstformand:

Vi starter med valget af posten til 1. næstformand. Kandidat er nuværende 1. næstformand Jon Hardon Hansen. Der er flere amter, der har forslået ham. Og han har selvfølgelig erklæret sig indforstået med at blive genvalgt. Er der andre kandidater? - Det ser ikke sådan ud.

Så beder jeg om at tage den lyseblå stemmeseddel nr. 2 og skrive Jon Hardon Hansen eller ja eller nej eller afholdelse på den. Værsgo!
2. tællekommission samler ind!

Har alle afgivet deres stemme? Det ser sådan ud. Så forlader tællekommissionen salen, og vi kan gå videre til næste valghandling, og det er valg til

1. bisidder:

Som nævnt tager Tove Hinriksen ikke imod genvalg. I stedet for er Anne Mette Jensen foreslået fra både Rdb./Egf. amt, Husum amt, Flensborg by, Sydtønder amt og Gottorp amt.

Er der andre kandidater til posten som 1. bisidder? - Det ser det ikke ud til.

Anne Mette, er du villig til at stille op?

Anne Mette Jensen: Ja.

Martin Lorenzen: Jeg har hørt, at Joachim Martin vil præsentere Anne Mette. Værsgo.

Joachim Martin, næstformand for Rdb./Egf. amt:

Jeg vil gerne sige, at I næsten ikke kan andet end at vælge Anne Mette. Anne Mette er utrolig arbejdsom, og hun har en meget, meget god måde at tage tingene på, nemlig at man siger nej til noget, man synes, man ikke kan overkomme, men man siger ja til det, man brænder for og vil overkomme. Jeg har oplevet Anne Mette i amtsstyrelsen, hvor hun er en meget god idégiver, men hun er altså også én, der tager imod idéer, sådan at der kan arbejdes videre med tingene. Jeg vil ikke sige mere, fordi jeg synes, hun er absolut kandidaten til at være med i forretningsudvalget. Og så må jeg også sige, at det er imponerende, at hun i det hele taget gider køre fra Flækkeby til Flensborg for at deltage i møder dér. Det er meget meget længe siden, at vi har haft et styrelsesmedlem siddende i forretningsudvalget, og det ville være rigtig dejligt, hvis det igen vil blive tilfældet.

Martin Lorenzen: Anne Mette, vil du selv sige et par ord? Værsgo.

Anne Mette Jensen, formand for Rdb./Egf. amt: Jeg hedder Anne Mette Jensen og jeg bor i Flækkeby, er gift og har tre voksne børn. Jeg er 51 år og har i snart 25 år været aktiv inden for mindretallet. Da jeg fik børn, var det en naturlig ting for mig at være med i forældrebestyrelser både i børnehaver og i skoler. Senere kom jeg også til at sidde i fællesrådet, og i 7 år har jeg siddet i Skoleforeningens styrelse. På den måde føler jeg, at jeg kender mindretallet ret godt. Samtidig med, at jeg var aktiv i skolebestyrelsen, var jeg det også i SSF Egernførde, og da Preben Holl valgte at trække sig, overtog jeg hans post som amtsformand i Rdb./Egf. Amt. Det, synes jeg, har været utroligt spændende. Jeg har lyst til at gøre et stykke arbejde for mindretallet og nu har jeg altså valgt, at det skal være SSF. Så jeg håber, I vil støtte mig i det. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Anne Mette. Nu kommer vi til afstemningen, og jeg vil bede jer om at stemme med den lyseblå stemmeseddel nr. 3 ved at skrive enten Anne Mette Jensen eller ja eller nej eller afholdelse på. 1. tællekommission samler ind!

Har alle afgivet deres stemmeseddel?

Vi har fået afstemningsresultatet af valget til 1. næstformand. Der var 148 afgivne stemmer i alt, 134 ja-stemmer, 5 nej-stemmer, 1 ugyldig og 8 blanke stemmer.

Dermed er Jon Hardon Hansen genvalgt til 1. næstformand. Tillykke.

1. suppleant:

Vi fortsætter valgproceduren og går over til valg af 1. suppleant. Lars Nielsen er indstillet til genvalg. Er der andre kandidater? - Det ser ikke ud til at være tilfældet.

Lars Nielsen har sagt ja til at genopstille.

Så går vi over til valghandlingen, og jeg beder jer bruge den lyseblå stemmeseddel nr. 4. Der stemmes ved at skrive enten Lars Nielsen eller ja eller nej eller afholdelse. Værsgo!
2. tællekommission samler ind!

Har alle afgivet deres stemmeseddel nr. 4?

Jeg har nu afstemningsresultatet af valget til 1. bisidder. Der har igen været 148 afgivne stemmer, 136 ja-stemmer, 6 nej-stemmer 6 blanke stemmer.

Dermed er Anne Mette Jensen valgt til 1. bisidder. Tillykke med det.

2. suppleant:

Nu mangler vi at vælge 2. suppleant til forretningsudvalget. Pia Heide-Jochimsen har skriftligt tilkendegivet, at hun er indstillet på genvalg. Er der andre forslag? - Det kan jeg ikke se.

Så beder jeg de delegerede om at bruge den lyseblå stemmeseddel nr. 5. Her skal der vælges ved at skrive Pia Heide-Jochimsen eller ja eller nej eller afholdelse på stemmesedlen. Værsgo!
1. tællekommission samler ind!

Har alle afleveret deres stemmeseddel?

Så har jeg endnu et resultat, nemlig valg af 1. suppleant. Der var 148 afgivne stemmer, 138 ja-stemmer, 4 nej-stemmer, 1 ugyldig og 4 blanke stemmer.

Dermed er Lars Nielsen genvalgt til 1. suppleant. Tillykke med det.

Før vi går videre, venter vi lige på resultatet af afstemningen om 2. suppleant. - Det kommer her. Der var 148 afgivne stemmer, 135 ja-stemmer, 9 nej-stemmer, 1 ugyldig og 3 blanke stemmer.

Dermed er Pia Heide-Jochimsen genvalgt til 2. suppleant. Tillykke med det.

Så går vi til punkt 10

b. Udvalg

Ifølge vedtægternes § 10, afsnit 10.4, vælger landsmødet i lige år, altså i år, 3 faste udvalg:

- Teater- og koncertudvalget
- Kulturudvalget og
- Årsmødeudvalget

Formand for Teater- og koncertudvalg

Vi begynder med valget af formanden for Teater- og koncertudvalget.

Som det fremgår af bilag til dagsordenpunkt 10, tager den nuværende formand Karin Goos imod et eventuelt genvalg. Er der andre kandidater? - Det kan jeg ikke se.

Vi kan vælge Karin gennem håndsoprækning, men ifølge vedtægternes § 7 (4) skal dette valg foretages skriftligt, hvis blot én valgberettiget forlanger det. Så jeg skal spørge, om der er nogen, der ønsker skriftlig afstemning.

Det ser ikke sådan ud. Så beder jeg dem om håndsoprækning med de blå stemmesedler, der kan stemme på Karin Goos. 1. tællekommissionen tæller. - Er der stemmer imod? - Det kan jeg ikke se. Er der afholdelser? - Heller ikke.

Dermed er Karin Goos enstemmigt genvalgt til formand for teater- og koncertudvalget. Tillykke med det.

Medlemmer til Teater- og koncertudvalget

Så kan vi foretage det næste valg, nemlig valg af de 4 medlemmer til Teater- og koncertudvalget.

De nuværende udvalgsmedlemmer Anders Schaltz Andersen, Rejner Bogdan, Lene Lass og Åse Pejtersen vil alle gerne arbejde videre i udvalget.

Er der andre kandidater? - Det kan jeg ikke se.

Der er 4 kandidater og der er 4 pladser i Teater- og koncertudvalget. Så hvis der ikke er nogen, der ønsker skriftligt valg, så foreslår jeg, at vi gennemfører dette valg også gennem håndsoprækning. Er forsamlingen indforstået med det? Fint. - Hvem kan stemme for? Er der nogen stemmer imod? Afholdelser? - Det er der ikke.

Dermed er de 4 kandidater enstemmig genvalgt af forsamlingen. Tillykke med det.

Formand for Kulturudvalget

Vi fortsætter med valget af formanden for Kulturudvalget.

Som det fremgår af dagsordenens bilag, er den

nuværende formand Jytte Christoffersen villig til endnu en periode. Hun er desværre forhindret i at deltage i mødet i dag, og i henhold til vedtægternes § 7 (2) kan et fraværende medlem kun vælges, hvis vedkommende forinden skriftligt har erklæret sig indforstået hermed. Jeg kan fortælle jer, at sådan en erklæring foreligger.

Er der andre kandidater? - Det ser ikke sådan ud.

Er der nogen, der ønsker skriftligt valg. - Det ser heller ikke sådan ud. Så beder jeg forsamlingen om at tilkendegive, om I kan støtte genvalg af Jytte Christoffersen. - Ja tak. Er der nogen modstemmer? Afholdelser? Det er ikke tilfældet.

Dermed er Jytte Christoffersen genvalgt som formand for Kulturudvalget. Tillykke med det.

Medlemmer til Kulturudvalget

Vi går videre med valget af de 4 medlemmer til Kulturudvalget.

Mens det nuværende udvalgsmedlem Jens Overgaard ikke ønsker at genopstille, er de andre udvalgsmedlemmer Eberhard von Oettingen, Knud Ramm-Mikkelsen og Ingwer Rodenberg Roost villige til at fortsætte.

Amterne, der har indsendt forslag, har tilsluttet sig disse genvalg. Derudover foreslår både Flensborg by og Husum amt Niels-Ole Lindgaard fra Tarp. Er der andre kandidater? - Det synes ikke at være tilfældet. - Maren Schultz har bedt om ordet.

Maren Schultz, SSF-formand for Flensborg

by: Jens Overgaard ønsker ikke genvalg til Kulturudvalget. Vi siger mange tak til Jens for hans engagement til fordel for vores kulturforening. Vores nye forslag er Niels Ole Lindgaard. Jeg kan se, han sidder deroppe. Niels Ole er specielt kendt for sit engagement for Det Lille Teater. Af den grund har han, men også som afholdt lærer på Duborg-Skolen, mangfoldigt kendskab til kulturverdenen. Han vil stille sine evner til rådighed som medlem for Kulturudvalget. Flensborg by vil gerne bede om jeres tillid og stemme til Niels Ole.

Martin Lorenzen: Jeg skal lige spørge, Niels Ole, om du er villig til at modtage valg?

Niels Ole Lindgaard: Ja.

Martin Lorenzen: Godt. Det var tydeligt. - Vi har altså nu 4 personer, der er foreslået som kandidater til Kulturudvalget: Niels Ole Lindgaard, Eberhard von Oettingen, Knud Ramm-Mikkelsen og Ingwer Rodenberg Roost. - Er der nogen i forsamlingen, der ønsker skriftlig afstemning? - Det ser ikke sådan ud. - Så vil jeg gerne bede forsamlingen om håndsoprækningen? - Det ser ret god ud. - Er der nogen modstemmer? Afholdelser? - Det er der ikke.

Dermed er de 4 valgt som medlemmer til Kulturudvalget. Tillykke med det.

Formand til Årsmødeudvalget

Så kommer vi til valg af Årsmødeudvalget. Først skal formanden vælges.

Som I kan se og også allerede har hørt, tager den nuværende formand Gitte Hougaard-Werner imod genvalg. Er der andre forslag? - Det kan jeg ikke se.

Er der nogen, der ønsker skriftlig afstemning? - Det er heller ikke tilfældet. Så beder jeg om håndsoprækning, hvem der kan stemme for Gitte Hougaard-Werner. - Ja, mange tak. Er der nogen modstemmer? Afholdelser? - Det kan jeg ikke se. Dermed er Gitte Hougaard-Werner enstemmigt genvalgt som formand til Årsmødeudvalget.

Medlemmer til Årsmødeudvalget

Og til sidst mangler vi valget af de 4 medlemmer til Årsmødeudvalget.

Hans Heinrich Johannsen, Christiane Jürgensen og Fred Witt er villige til at fortsætte arbejdet. Men som I har hørt, ønsker det nuværende udvalgsmedlem Kay von Eitzen at trække sig.

Amterne, der har indsendt forslag, har tilsluttet sig disse genvalg. Derudover blev der indsendt et yderligere forslag. Flensborg by foreslår Erik Jensen. - Er der yderligere forslag til Årsmødeudvalget? - Det ser ikke ud til at være tilfældet. - Maren Schultz vil begrunde forslaget.

Maren Schultz, SSF-formand for Flensborg by: Kay von Eitzen ønsker ikke genvalg som medlem til Årsmødeudvalget. Vi takker Kay for hans indsats til gavn for hele mindretallets årsmøder. Vores nye forslag hedder Erik Jensen,

forhenværende rektor for Duborg-Skolen. Via sin profession har han et dybt indblik i mindretallet. Han har erfaring, kendskab og forbindelser til det kulturelle og politiske Danmark. Erik Jensen er villig til at stille sig til rådighed som medlem af Årsmødeudvalget til gavn for hele mindretallets årsmøder. Han kan af personlige grunde ikke være til stede i dag, men hans skriftlige tilsagn foreligger. Vi beder om jeres stemme til Erik Jensen.

Martin Lorenzen: Som I lige har hørt, så kan Erik Jensen ikke være til stede i dag, men han har skriftligt afgivet en erklæring, at han er villig til at modtage valg. Vi har nu 4 kandidater: Erik Jensen, Hans Heinrich Johannsen, Christiane Jürgensen og Fred Witt. Er der nogen, der ønsker skriftligt valg? - Det ser ikke sådan ud. - Så beder jer om jeres tilkendegivelse gennem håndsoprækning, om I kan understøtte de 4 kandidater. - Mange tak. - Er der modstemmer? Afholdelser?

Dermed er de 4 valgt som medlemmer til Årsmødeudvalget. Tillykke med valget.

Godt, det var så punkt 10: Valgene. Det gik jo rimelig nemt. Så kommer vi til

11. Forslag til vedtægtsændring

Martin Lorenzen: Jeg giver ordet til Lass Erhardsen.

Lass Erhardsen, formand for SSFs Organisationsudvalg: Efter landsmødet sidste år blev Organisationsudvalget bedt om igen at se på vedtægterne. Det har vi gjort. Vi har foretaget en række redaktionelle tilpasninger. Vi har set på antal af delegerede, og for bedre at synliggøre foreningens almene kultur- og mindretalspolitiske arbejde, har vi også set på formålsparagraffen. I har alle fået tilsendt forslag til de nye vedtægter, som har været behandlet tre gange i hovedstyrelsen. De har, som vedtægternes § 10.5 siger, været sendt ud til høring i amter og distrikter.

Jeg vil kort gennemgå de forskellige ændringer:

I § 1 er der ikke sket noget.

I § 2, foreningens formål, er der, som vi allerede har hørt, sket en hel del. Formålsparagraffen er

blevet delt, sådan at det nu indeholder to dele. Den 1. del - foreningens formål - er at udbrede og pleje det danske sprog, værne om og fremme dansk og nordisk kultur og drive folkeligt dansk virke i Sydslesvig. Sætningen i midten "herunder at udføre socialt og humanitært arbejde" er ført videre på næste side. Formålet fortsætter nu med "Foreningen skal øge forståelsen for det danske mindretal, den sydslesvigske hjemstavns og dens særpræg samt styrke sammenholdet blandt medlemmerne." På næste side kan vi se, hvordan formålet realiseres. Der er opført en række punkter og læg mærke til, at rækkefølgen er mere eller mindre tilfældig. 1. punkt er: "Koncert-, teater- og foredragsvirksomhed samt udstillinger af bildende kunst og historiske kulturgenstande." Som noget nyt følger som 2. punkt: "Varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser." Så følger punkterne "Socialt og humanitært arbejde", "Organisation og koordinering af offentlighedsarbejdet om det danske mindretals kulturelle og sociale virke", "Drift af Danevirke Museum", "Drift af forsamlingshuse, ældrevenlige boliger og lejrskolen Skipperhuset i Tønning for skolesøgende og andre unge", "Servicering af og understøttelse til andre foreninger, organisationer og institutioner inden for det danske mindretal med tilsvarende målsætning". Sidste punkt er: "Samarbejde med andre europæiske mindretalsorganisationer, bl.a. gennem et medlemskab i FUEV (Föederalistische Union europäischer Volksgruppen e. V.)." Det er altså de forandringer, der er blevet foretaget her.

§ 3 og § 4 er der ingen forandringer sket.

I § 5 er punkt 1 uforandret. Punkt 2 er nyt: "Der er mulighed for enkeltmedlemskab og husstandsmedlemskab." Punkt 2, 3 og 4 i det gamle vedtægter er rykket en tand i forslaget, ellers er de uforandrede.

§ 6 er ikke blevet forandret.

§ 7 har der været en del snak om medlemmerne under 18 år. Her er vi kommet frem til at ville foreslå "Medlemmer under 18 år kan ikke være ansvarlige for et distrikt og dets økonomi." Dvs., at medlemmerne, der ikke er myndige, kan heller ikke hverken være distriktsformand eller kasserer. Endvidere har vi tilføjet: "Alle medlemmer har indstillingsret". Ved de valg, vi foretager, er det efterhånden blevet en tradition,

at amter eller Flensborg by indstiller. Det, vi med vores forslag vil gøre opmærksom på, er, at alle medlemmer har indstillingsret. I den sidste del af § 7, punkt 7, er der kun foretaget en redaktionel ændring, idet ordet "med" blev skiftet ud med ordet "ved".

§ 8 indeholder også kun en redaktionel ændring. I punkt 1 blev ordene "Formanden aflægger beretning" ændret til ordet "Årsberetning". Det samme sker i § 9, sådan at det er ens ved distrikts- og amtsgeneralforsamlingerne.

Vi går videre til § 8.2 - Ekstraordinær generalforsamling: Her er den sidste del af sidste linje, hvor der står "og skal indkaldes, når mindst 1/6 af medlemmerne i distriktet skriftligt forlanger det af distriktsbestyrelsen eller af amtsstyrelsen" blevet fjernet, sådan at forslaget nu lyder: "og skal indkaldes, når mindst 1/6 af medlemmerne i distriktet skriftligt forlanger det." Det samme gælder for § 9.2 - Ekstraordinær generalforsamling, hvor der i de gamle vedtægter står: "og skal indkaldes, når mindst 1/6 af amtets distrikter skriftligt forlanger det af amtsstyrelsen eller af hovedstyrelsen." Vi har amter, som kun har få distrikter. Her kan vi komme ud for, at et meget lille distrikt med f.eks. 10 medlemmer forlanger en ekstraordinær generalforsamling. Derfor blev sætningen ændret til "og skal indkaldes, når mindst 1/6 af medlemmerne i amtets distrikter skriftligt forlanger det."

I slutningen af § 9.3 blev der heldigvis fjernet punkt 3 "Bisiddere er regulære medlemmer af amtsstyrelsen." Punkt 4 er rykket op som punkt 3, og så er der kommet et nyt punkt 4: "Amtsstyrelsen kan vedtage sin egen forretningsorden."

Så skal vi helt over til § 10.5 - Vedtægtsændringer -, hvor der er kommet et punkt 3 til, der hedder: "Vedtægtsændringer træder i kraft ved afslutning af det aktuelle landsmøde." På side 18 ved § 13 - Generalsekretariatet - er der foretaget en lille ændring. Den første sætning "Sydslesvigsk Forenings kontor har betegnelsen "Dansk Generalsekretariat." er ikke blevet forandret. Sætning 2 "Det ledes af en generalsekretær" blev suppleret med ordene "der er ansvarlig for dets daglige drift." Sætning 3 "Forretningsudvalget fører tilsyn med og er ansvarlig for generalsekretariatets drift." lyder nu sådan: "Forretningsudvalget fører tilsyn med og er ansvarlig for generalsekretariatet."

Det var de forandringer, Organisationsudvalget har foreslået. Som sagt blev de behandlet i hovedstyrelsen og de har også været sendt ud til amter og distrikter til høring. Så vedtægterne blev fulgt. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Lass Erhardsen. Er der bemærkninger eller ordmeldinger til vedtægtsændringerne? Jeg skal gøre opmærksom på, at alle kan selvfølgelig, også menige SSF-medlemmer, komme på talerstolen. Der er flere meldinger: Karl-Otto Meyer og Jytte Andresen og Udo Jessen.

Karl-Otto Meyer, SSF-medlem i Skovlund-Valsbøl distrikt, Flensborg amt: Kære venner. Jeg må tilstå, at jeg er meget overrasket og dybt skuffet over den manglende interesse for at afholde medlemsmøde i distrikterne. Det er medlemmerne, som skal være med til at træffe beslutningen om vedtægtsændringer. Det kan ikke kun overlades til delegerede og bestyrelsesmedlemmer. Den manglende interesse er et absolut svaghedstegn for hele mindretallet. Vi har i denne uge oplevet, at der i USA er opstået en stor interesse, endnu større begejstring og stort håb og en fantastisk tro i befolkningen med hensyn til fremtiden. Kunne noget af denne tro, dette håb og denne begejstring smitte af på os. Men vi beskæftiger os i stedet for med samarbejdsaftaler, vedtægter og paragraffer. Der er ikke megen vision i det.

I dag skal der så drøftes vedtægtsændringer for SSF. Jeg har i løbet af dette år ikke sporet noget ønske blandt vore menige medlemmer om en vedtægtsændring. Og jeg føler mig personlig hensat tilbage i tiden efter 1960. I det årti, 1960'erne, fik vi orden på samarbejdet mellem vore organisationer og institutioner. Siden har samarbejdet fungeret godt på det lokale plan, men ikke blandt ledelserne. I 1971 opløste SSF's hovedstyrelse sig som "øverste organ" for alle tilsluttede organisationer. Fra dette år arbejdede SSF og de andre organisationer på lige fod med hinanden og for hinanden. Det skal tilsyneladende nu ændres. Det er formuleringen "varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser", som forstyrrer mig. Den tyske forfatning og særlig den tyske partilov tillader ikke denne sammenblanding. En har sagt til mig: Karl-Otto, der står jo almen". Og med almen mener vedkommende tilsyneladende sådan almindelig ting, småtingsafdeling. Men 'almen'

betyder jo 'altomfattende, verdensomfattende', hvis man ser efter i synonymordbogen. Så det er altså meget mere end bare sådan småtingsafdeling. Det var godt, at vi af os selv i sin tid sørgede for adskillelsen mellem politik og kultur. Havde vi ikke gjort det, var vi blevet tvunget til det af den tyske partilov af 1967. Vi skal derfor fortsætte tvedelingen: SSW tager sig af det politiske, SSF af det kulturelle. Vi har f.eks. klare forhold i spørgsmålet om Kontaktudvalget tidligere i Bonn og nu i Berlin. Det er SSW, der vælger Kontaktudvalgsmedlemmerne og kun SSW's landsforsamling. Men det har da ikke hindret SSW i at få SSF med i dette arbejde. Jeg vil meget nødig opleve, at tyske politikere kan spille os ud mod hinanden. Den foreslåede forandring bevirker, at ingen kan finde ud af, hvem der er ansvarlig, og det kan vi altså ikke være interesseret i. Det ville være uklogt at ændre vedtægterne på nuværende tidspunkt. I torsdags havde vi Samrådsmøde, og der blev der foreslået et kompromis, som alle organisationer ville tage med og overveje. Hvis man nu vedtager en vedtægtsændring sådan, som den er foreslået her, så er løbet jo kørt. Så har vi en situation, hvor vi får splid mellem på den ene side SSF og på den anden side SSW, Skoleforeningen og Kirken. Det kan vi ikke tillade os. Vi må altså finde frem til en anden form for samarbejde mellem organisationerne og institutionerne. Og derfor beder jeg altså om, at vi ikke træffer en beslutning nu, at det bliver trukket tilbage, så vi kan fortsætte med de forhandlinger, der begyndte i torsdags. Hvis ledelsen i SSF absolut vil have en afstemning nu i dag, må jeg meget indtrængende, så indtrængende som jeg bare kan, opfordre alle dem, der skal stemme, til at afvise disse ændringer. Det er for farligt for os at lave noget andet, hvis vi vil sikre mindretallets fremtid. Jeg føler trang til at citere et digt af Ebbe Kløvedal Reich, der i 1994 i anledning af et højskolejubilæum forfattede dette digt.

Vers 1 lyder:

Danskerne findes i mange modeller.
Og stadig kommer der flere til:
Er vi et folk, når det virkelig gælder?
Og hvem kan bestemme, hvad folket vil?

Vers 3:

Vel kan vi strides om guder og penge
Og dømme hinanden til ensomhed.
Sammen forbliver vi stadig så lange.
Vi lever på samme sted.

Og 7. vers:

Hvor er den glæde, der smitter og fylder, når dagen ellers er trist og tom?

Hvor er den frihed, vi siger, vi hylder?

Og hvor er den tro, vi er fælles om?

Alle syv vers slutter med omkvædet:

Lad os tale om det frit,

Lære hvor vi står,

Blive tvivl og kulde kvit.

Skabe gyldenår.

Jeg håber derfor på et godt afstemningsresultat her vedrørende vedtægtsændringerne. Jeg håber på et klart nej. Tak skal I ha'.

Martin Lorenzen: Tak til Karl-Otto. Den næste på min liste er Jytte Andresen.

Jytte Andresen, delegeret for distrikt Vidingherred, Sydtønder amt: Jeg har været SSF-medlem i over 30 år og bliver selvfølgelig også ved med at være det. For to år siden var jeg med SSF på folketingstur til København, en tur, jeg aldrig vil glemme, fordi den var så fantastisk god. Men lige nu føler jeg ikke, at SSF er min forening. Jeg synes efterhånden, at de bebudede vedtægtsændringer er ved at udvikle sig til en trist historie for alle parter. Trist, fordi vedtægtsændringerne mangler opbakning fra både Skoleforeningen, SSW og DKS, der med rette ser sig indskrænket i deres beføjelser, og anderledes kan jeg heller ikke tolke den ønskede ændring. Hvis samarbejdet fortsætter som hidtil, som SSF påstår, ja, så er der jo ingen grund til at ændre vedtægterne. Trist er det også, at SSF bevæger sig ud i en marginal position, hvor den står over for og ikke sammen med de andre danske organisationer. SSF som den store kulturorganisation, vi på ingen måde kan undvære i Sydslesvig og som desuden gør et fantastisk arbejde på det kulturelle område til gavn for den danske befolkningsdel i Sydslesvig, er ved at bevæge sig derhen, hvor jeg er ved at miste al respekt for dens styrelse. Det allermost triste er, at vi delegerede er sat til at afgøre en strid, som på ingen måde kan ende lykkeligt, uanset udfald. Derfor havde jeg på vores amtsdelegeretmøde i Nibøl bedt om, at vedtægtsændringerne blev taget af dagsordenen på landsmødet. Dette er senere af SSF blevet refereret som ”grundet uenighed stilles de delegerede i Sydtønder amt frit, hvordan de stemmer.” Det er jo ikke rigtigt. Vi var ikke uenige, mig bekendt. Der var i al fald ingen, der tog til genmæle efter at nogle delegerede havde

givet udtryk for, at de ville stemme nej til en vedtægtsændring. Det, jeg bad om på mødet, var en afstemning om punktet vedtægtsændring skulle tages af dagsordenen på landsmødet. Der var 6 stemmer for, 6 imod og 3, der afholdt sig fra at stemme. De 3 afholdelser viser jo netop, at forsamlingen efter at havde set problematikken fra en anden side, pludselig ikke var sikker på, at man skulle stemme ja til en vedtægtsændring. Der blev med andre ord ikke opnået 2/3-flertal for en vedtægtsændring i Sydtønder amt. De fleste af de delegerede i dag er ikke kun medlem i SSF, men også i andre foreninger og organisationer. Vil SSF virkelig have os til at save den gren over, vi selv sidder på? For det gør vi, når vi stemmer for en vedtægtsændring, som hverken Skoleforeningen, SSW eller DKS kan tilslutte sig. På sidste Samrådsmøde i forgårs gjorde alle alt for at bevare en god tone og stemning, men man skulle være både døv og blind for ikke at opdage, at luften næsten slår gnister? Både Sundhedstjenesten og Flensborg Avis gav meget forsigtigt udtryk for, at de følte sig forbigået af SSF med hensyn til nogle informationer, de burde have haft. Flemming Meyer og Anke Spoorendonk gjorde et helhjertet, sobert forsøg på at finde en fælles linje med SSF. Og Anke bad indtrængende om et tillidsfuldt samarbejde. Og jeg må ærligt sige, Samrådsmødet har ikke fået mig til at skifte mening. Og jeg må indrømme, jeg har simpelthen ikke tillid til, at SSF-toppen magter at gå ind i et tillidsfuldt samarbejde og implementere alle parter, når det ikke har fungeret hidtil. Jeg mener derfor, at enhver med respekt for sig selv bør stemme nej til en vedtægtsændring. Den giver ingen mening i et dansk mindretal i Sydslesvig, der i forvejen har et Samråd, der har til opgave at danne rammen for drøftelser og afklaring af spørgsmål, der har fælles interesse for det danske mindretal. En vedtægtsændring vil nedprioritere Samrådet yderligere, og det er da at nedprioritere hele mindretallet i forhold til SSF. Tværtimod bør vi måske tænke på en opprioritering af Samrådet, så de får større kompetence, men det skal ikke være et diskussionspunkt i dag. Derfor nej til en vedtægtsændring. Og som en sidste sidebemærkning: For nylig kunne man læse i Flensborg Avis, at SSF's hvervekampagne ikke har givet flere unge forældre som medlemmer. Den vej, som SSF har valgt at gå, giver med sikkerhed ikke flere medlemmer fremover. For hvem er det lige, der skaffer medlemmer for hvem? Er det SSF, der skaffer børn til skolerne? Nej. Det er skole- og børnehavede, der skaffer

medlemmerne til SSF. Dem skal SSF ikke regne med i samme grad fremover, hvis vedtægtsændringerne bliver en realitet. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Jytte Andresen. Jeg giver ordet til Udo Jessen.

Udo Jessen, formand for distrikt Treja, Gottorp amt: Jeg er også formand for SSW i Treja og medlem i mange andre foreninger. Og jeg er også medlem i Skoleforeningen. Da jeg er enig, kan jeg kun gentage, hvad der allerede er blevet sagt, fordi jeg tilslutter mig fuldt og til hundrede procent det, som Jytte og Karl-Otto har sagt. Det er jo et stort arbejde med at få en forandring i vedtægterne. Det ved jeg godt, og det skal Organisationsudvalget have en stor tak for. Det, mange - de fleste - har et problem med, er sætningen "Varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser." At en stor del af det organiserede mindretal ikke synes godt om denne formulering, har vi jo alle sammen kunnet læse om i avisen i den sidste tid. Især SSW, Dansk Kirke og Skoleforeningen har jo som organisationer, men også mange enkeltpersoner har for deres egen regning tilkendegivet, at de ikke ønsker den retning, som ledelsen ønsker eller som Jon jo har skrevet i avisen: "Må vedtagelsen af SSF's vedtægtsændringer være et startsignal til et nyt konstruktivt samvirke, der sikrer et levende, kreativt, visionært og moderne struktureret mindretal, der har fundet en ledelsesform, der på en værdig og ansvarlig måde fører det sydslesvigske folk ind i en verden" osv. Det er jo lige det, alle de andre siger nej tak til. Vi har et forum, hvor alle danske mindretalsorganisationer mødes: Det er Samrådet. Det er dér, hvor vi skulle starte på en måske ny diskussion. Det er dér, fordi det står helt klart i deres formål, og det er det, Jytte også har citeret "Samrådet har til opgave at danne rammen for drøftelser og afklaring af spørgsmål, der har fælles interesse for det danske mindretal." Det skal man ikke have en ændring på, den er så klar i sin udtalelse. Det er altså Samrådet, der er stedet, hvor mindretallet mødes og hvor vi fælles - vi skal være fælles om at drøfte og koordinere. Og det har noget med tillid at gøre. Og det kan altid forbedres, selvfølgelig. I forgårs var jeg også til Samrådsmødet, og jeg deler fuldstændig Jyttes holdning. Jeg har også oplevet SSW's forslag som sobert, der var stemning for det fra alle parter, alle medlemsorganisationer, for stadigvæk at have tillid til hinanden. Det må da være

muligt, at vi på Samrådsbane kan finde frem til en fælles tanke. Og det har noget med tillid at gøre. Det kan ikke fungere, hvis ikke man har tillid til hinanden. Og alle de andre organisationer har signaleret, man har ikke tillid til, at man er positiv fra SSF's side til sådan et stykke arbejde, hvis man siger ja og har denne forandring i vedtægterne. Det er jo bare en konstatering. Siger vi delegerede i dag, vi er til disse vedtægtsændringer, så risikerer vi, at vi er med til og ansvarlig for at ødelægge et samarbejde i Samrådet, som måske ikke altid fungerer hundrede procent, men som kan blive bedre, det er vi helt enige om. Med et ja til vedtægtsændringerne fordyber vi grøfterne imellem os og de andre. Hvem er os og de andre? Og vi er de andre, det har jeg hørt så mange gange her de sidste to år i hvert fald, at jeg synes, vi skal lige tænke over det med 'vi og de andre', hvorfor kan vi ikke alle sammen være 'vi', nemlig det danske mindretal? Det har noget med ligeværd at gøre, det har noget at gøre med, at man skal snakke med hinanden på øjenhøjde. Det er det, Samrådet står for. Det er ikke det - det er i hvert fald min holdning - der ligger i denne sætning til vedtægtsændringerne. Kun på øjenhøjde, kun med tillid til hinanden og kun med en meget dybtgående demokratiforståelse kan samarbejdet overhovedet fungere. Og derfor: Det er os, der har ansvaret. Vi har ansvaret for SSF, selvfølgelig, men vi må ikke glemme helheden. Det danske mindretal bliver dannet af SSF - og de andre. Og dem skal vi gerne have med. Og derfor vil jeg opfordre til, at vi siger nej til denne vedtægtsændring. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Udo Jessen. - Er der andre, der ønsker ordet? Ja, Heinrich Schultz, værsgo.

Heinrich Schultz, SSF-medlem i distrikt Garding/Everschop, Ejdersted amt: Jeg er almindeligt medlem i Sydslesvigsk Forening i nu over 30 år. Til denne tale har jeg ikke forberedt mig skriftligt, men jeg har bare lyst til og følger trang til at modsige de tre, der har været oppe og bedt om, at man nedstemmer forslaget. Der er måske nogle, der kan sige, at selvfølgelig vil jeg gøre det ved Karl-Otto, fordi Karl-Otto og jeg har ikke altid været enige. Jeg respekterer Karl-Ottos arbejde og indsats virkelig, det har jeg sagt ved enhver lejlighed. Jeg skulle måske have slået efter og fundet et nøjagtigt så fint digt, som du har fundet, Karl-Otto, bare med det modsatte.

Min sidste fortaler burde har oplevet det samme, som jeg har oplevet i Samrådet igennem mange år. SSF har igennem mange år igen og igen prøvet på at få et samarbejde i gang, en form for et Samråd, hvor alle var ligeberettigede, idet de også afgav hver for sig noget af det, som de hver for sig mente, var deres kerneopgaver, altså en samarbejdsform, hvor vi alle sammen var lige. Og du har ikke har været med til de landsmøder, hvor det er blevet drøftet, men jeg kan forsikre dig om, at SSF har gjort det op til flere gange, og vi var de eneste, sammen med SdU i øvrigt, der var indstillede på at afgive noget af den selvstændighed, som vi havde til fordel for helheden. Og det var der pudsigt nok ingen af de andre, der ville. Aldrig. Og nu sker der så det, hvad jeg kun kan se som en naturlig fortsættelse eller en naturlig udvikling af det manglede samarbejde, vi har. Det er, at SSF nu kun præciserer det, hvad vi i alle år har gjort. Vi laver ikke noget andet. Og pludselig vågner de andre op og blander sig i, hvad vi i SSF mener, er rigtigt. Og det synes jeg er - for nu at bruge et tysk udtryk: *ein starkes Stück*. Det forstår jeg ikke. Tænk, hvis Skoleforeningen inden for deres område lavede en ændring af deres vedtægter, som ifølge det arbejde, de beskæftiger sig med, er vigtigt for dem. Jeg har aldrig oplevet, at SSF eller SdU så på deres møder blander sig i, hvad de mener, der er rigtigt. Det har jeg ikke oplevet. Det vil jeg heller aldrig gøre. Og nu kommer de pludselig alle sammen og fortæller os, hvad vi ikke må - især Kirken. Det undrer jeg mig mest over.

Altså, jeg ved godt, I skal ikke klappe, når jeg går, fordi jeg helst vil have, at I sætter et kryds og siger ja til forslaget. Det er mere end nok. Karl-Otto er jo en snu ræv eller *ein schlauer Fuchs* - det lyder bedre - og jeg mener det stadigvæk positivt. Hans henvisning til, at nu, hvor Samrådet - i det øjeblik, de mærker, at tampen nu begynder at brænde - måske kan finde frem til en ny samarbejdsform, som er lidt mere forpligtende, forstået på den måde, at ikke bare SSF, men også de andre giver noget. At man er så klog at udskyde det, hvilket jeg ikke vil tro, hjælper ret meget på, at man så kan finde ud af at blive enig. Ved denne lejlighed vil jeg også gerne henvise til noget så indlysende som at lave en tænketank, hvor folk frit kan tænke - frit - med det resultat, at nogle siger, vi må sgu ikke tænke frit, vi skal lave et forslag, hvor vi får at vide, hvad vi må tænke. Ja, jeg forstår det ikke. Jeg er for forslaget og jeg håber, det går igennem. Tak.

Martin Lorenzen: Tak til Heinrich Schultz. Preben Vognsen, værsgo'.

Preben Vognsen, delegeret for Ravnkær distrikt, Gottorp amt: Vedtægtsændringer kan altid give anledning til megen diskussion. Det er klart, at når man kommer og sætter sit formål op i en række punkter, kommer man til at trykke på nogle knapper, som man egentlig ikke har vidst, var der. Og det med varetagelse og koordinering, som vi har føjet ind i vores vedtægter, har været der hele tiden. Det har bare aldrig stået skrevet noget steds. Der har aldrig været nogen, der på den måde har sagt: Det må I ikke gøre. Vi må jo nok erkende, at denne vedtægtsændring har sat mange tanker i gang. Men så må man jo også erkende, at vores presse har været fantastisk til at finde det negative i netop dette ordvalg. Men det må så være overladt til hver især. Der er organisationer og institutioner, som mener, det må vi ikke gøre i Sydslesvigsk Forening. Jeg synes ikke, de skal rode i, hvad vi må og ikke må. Vi er en selvstændig forening, der i samarbejde med de andre vil opnå det bedst tænkelige for mindretallets arbejde. Dog kan Karl-Otto Meyers bange anelser om, at de tyske politikere kunne udnytte SSF og det politiske spil, ikke modbevises. Men jeg vil tro, at også tyske politikere efterhånden er blevet mere moderniserede og kan finde ud af, hvad der er hvad. Det må være helt klart, at for den uvidende om mindretallet må der være et sted, hvor man kan henvende sig. Der er ikke tale om, at Sydslesvig Forening skal påtage sig politiske opgaver. Det er SSW og ingen andre. Det blev påstået, at det er Samrådet, der skal påtage sig denne opgave. Ja, det er rigtigt, men det betinger så, at Samrådet bliver mere synligt og handlekraftigt i offentligheden. Indtil da må andre påtage sig den opgave at varetage og koordinere det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser. Som delegeret vil jeg opfordre til, at man her tænker sig grundigt om, inden man stemmer, men at det bliver et 'ja' til det forslag, som vil være til gavn for Sydslesvigsk Forening.

Martin Lorenzen: Tak til Preben Vognsen. Så er det Kirsten la Cour.

Kirsten la Cour, delegeret for Skovlund-Valsbøl distrikt, Flensborg amt: Ligesom mange af jer er jeg almindelig delegeret, der har været med i mindretallets arbejde i mange, mange år. Det deler vi. Og ligesom jer har jeg været med i bestyrelsesarbejde i mange år, der forplig-

ter til, at man sætter sig ind i de henvendelser, der kommer fra de forskellige hovedstyrelser. Da henvendelsen med ønsket om at debattere vedtægtsændringer kom til os, var det via Flensborg amt, som indkaldte til et delegeretmøde. Formand for vores distrikt Gudrun Prill og endnu et medlem og jeg har været til stede på dette møde. Af SSF's amtsstyrelse blev grundigt gennemgået, hvad vedtægtsændringerne handlede om. Og en af de ting, der bl.a. blev sagt, var - og det har vi også hørt her i dag - at arbejdet med vedtægtsændringerne havde været undervejs i et år og det havde været behandlet i hovedstyrelsen flere gange. Efter vi havde debatteret forslagene på Flensborg amts delegeretmøde, havde jeg ligesom mange andre fået det indtryk, at forslaget er vel gennemtænkt. Det virker som om det er sket i forlængelse af de nye tiltag, som enhver forening må foretage sig, når man vil have fat i lovapparatet for at punkte op, hvad det er, vi gør.

Og inden jeg siger det næste, vil jeg godt sige følgende. Efter at have lavet bestyrelsesarbejde i mange år, fik jeg jo lejlighed til - hvad mange af jer herinde jo ved, fordi I har været med til at stemme på mig - at være formand for SSF's Årsmødeudvalg i 6 år. Det gav adgang til også at være hovedstyrelsesmedlem. Og det var den erfaring, jeg gjorde i 6 år i SSF's hovedstyrelse, der på Flensborg amts delegeretmøde for nogle måneder siden fik mig til at tænke på, at disse vedtægtsændringer er arbejdet ordentlig igennem, fordi jeg havde erfaret, at SSF's hovedstyrelse arbejder seriøst og målrettet med de ting, der bliver lagt frem. Derfor var jeg helt tryk ved at følge hovedstyrelsens anbefaling at stemme ja til disse vedtægtsændringer.

I har kunnet læse i avisen, at der så blev indkaldt til et medlemsmøde i vores distrikt, fordi et medlem i vores distrikt gerne vil have det. Det var jo fuldstændig uproblematisk, vi har bare ikke tænkt, at det var nødvendigt, om jeg så må sige. Og det er selvfølgelig et vablet udtryk at bruge, når tingene er kommet til at fylde så meget i vores alle sammens hoveder og hjerter og maver næsten. Men vi fik en aftale på plads med Preben Vognsen, Peter Kreutzer, Tine Andresen og Jens A., at de vil komme for at fremlægge og gennemgå vedtægtsændringerne og deltage i en debat. Og det vil jeg gerne sige jer alle sammen på vores alle sammens vegne hjertelig tak for. Jeg har hørt flere lokale sige: Hvor var det et godt møde, hvor var det godt, at vi grundigt fik gennemgået, hvad det handlede

om og vi brugte et par timer til at tale om det. Og for så vidt var det jo også rigtig godt, at vi fik det møde, som fandt sted på Karl-Ottos initiativ. Han henviste til, at man som medlem har ret til at have sådan en debat, og selvfølgelig har man det. Og vi er glade for, at vi kunne gennemføre mødet og at vi kunne få den støtte fra SSF's Organisationsudvalg og embedsværk, som vi fik.

For et par dage siden fik vi alle sammen tilsendt et stykke papir, som hed 'Sydslesvigsk Forenings kerneopgaver'. Efter at have læst det og efter al den debat, jeg har deltaget i og efter den erfaring, jeg har om hovedstyrelsens måde at arbejde på, er jeg kommet til den konklusion, at det vil jeg stemme ja til. Det er ikke svært for mig at sige ja til det, fordi jeg mener, det er rigtigt. Men det er selvfølgelig svært, når mennesker, man kender rigtig godt, synes, at man er fuldstændig galt afmarcheret og at man ødelægger et mindretal, og det skal man jo ikke gøre. Jeg er jo, som jeg også sagde den anden dag, sådan en almindelig rigsdanser, der har lyst til at dele vilkår med jer, der er sydslesvigere af den rigtige slags, og det vil jeg blive ved med. Men jeg er ikke upåvirket af, at debatten er blevet så heftig. Tak.

Martin Lorenzen: Den næste taler er Karl-Otto Meyer og så Jytte Andresen.

Karl-Otto Meyer, SSF-medlem i Skovlund-Valsbøl distrikt, Flensborg amt: Det er ikke spor unaturligt, at Heinrich Schultz og jeg har forskellige meninger. Det er noget helt naturligt i et samfund. Og at Kirsten og jeg har forskellige meninger er også klart. Men hvad der ikke er klart, er når der udtrykkeligt står, at distrikterne skal have 6 ugers tid til at drøfte ændringsforslag, at man så ikke i højere grad indkalder til medlemsmøder. Når distrikterne skal tage stilling, så er det distrikternes medlemmer. Derfor finder jeg stadigvæk, at det er en katastrofe, at der kun har været et enkelt medlemsmøde, og det var mødet i Skovlund. Jeg taler her som menigt SSF-medlem fra Skovlund, men jeg taler selvfølgelig kun på egne vegne. Jeg vil klart understrege, Sydslesvigsk Forening kan vedtage, hvad de vil i deres vedtægter. Men når Sydslesvigsk Forening i deres vedtægter vedtager, at de skal koordinere det politiske og det kulturelle arbejde, så tager de pludselig nogle opgaver til sig, som andre organisationer også har beskæftiget sig med. Det er selvfølgelig her, det er galt. Tag det 'almene politiske' væk og tag jeres kul-

turelle arbejde, så er det i orden. Men det er ikke i orden, at man påtager sig koordinering af opgaver, som flere organisationer beskæftiger sig med. Og det er her, jeg må sige fra. Og det er det rent saglige, som jeg beder jer om at drøfte med mig. Ikke drøfte med mig, hvorfor vi er uenige, fordi det er vi så tit og det vil være unaturligt, hvis vi ikke var det i mindretallet. Men drøft de rent saglige ting. Drøft de rent saglige ting, vi er imod de argumenter, vi har hørt hidtil. Så kan vi måske komme videre.

Martin Lorenzen: Jytte Andresen.

Jytte Andresen, delegeret for distrikt Vidingherred, Sydtønder amt: Jeg mener, vi kommer væk fra det væsentlige. Den forslåede vedtægtsændring bringer samarbejdet mellem mindretallets organisationer i fare og tilside-sætter samarbejdsaftalen for det sydslesvigske Samråd. Det er det, det handler om. Ifølge denne aftale er det i Samrådet, at mindretallets fælles interesser skal koordineres. Den koordinering, SSF vil står for, ifølge den forslåede vedtægtsændring, er med andre ord en Samråds opgave. Jeg kan ikke leve med, at Samrådet bliver sat på et sidespor. SSF påstår, at det er en mytedannelse, når flere foreninger konstaterer, at det fremsatte vedtægtsændringsforslag er et yderligere bevis på, at SSF går efter at indtage en central magt-position. Vi nedfælder blot i vedtægterne, hvad vi i forvejen tager os af, lyder det fra SSF. Ville SSF har foreslået varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser efter aftale i Samrådet, ville foreningen have tilkendegivet sin selvforståelse af, at Samrådet skal give SSF mandat. Det, som Heinrich Schultz klandrer de andre foreninger for, nemlig manglende samarbejds-vilje, er jo nøjagtig det samme, som de andre foreninger klandrer SSF for. Faktum er, at mindretallets øvrige organisationer i de senere år flere gange har måttet stå model til, at vigtige informationer ikke er blevet videregivet. SSF's generalsekretariat sorterer i informationerne og videregiver dem efter for godt befindende. De øvrige organisationer ... (*Højlydt reaktion eller protest fra deltagere i salen*) ... Må jeg godt lige snakke færdig? De øvrige organisationer er ofte ikke informeret om samtaler og møder, som vedrører dem. Jamen, det skal med på bordet, det må I meget undskylde. Sådan er det jo.

Martin Lorenzen: Så er det Lars Danielsen.

Lars Danielsen, delegeret for distrikt Harreslev, Flensborg amt: Altså er der noget, der gør ondt, er det, at når man har fod i begge lejr: SSF og SSW og så meget andet og at vi ikke kan finde ud af at snakke ordentlig sammen. Og i det konkrete tilfælde er det jo den passus omkring varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser. Det, der specielt ved SSW'erne gør ondt, er ordet 'politik'. Men hvad er der i vejen med den gamle formulering: Organisation og koordination af offentlighedsarbejdet omkring det danske mindretal i Sydslesvig og mindretallets kulturelle og sociale virke. Hvad er der i vejen med den? Hvorfor kan vi ikke holde fast ved den? Den har ikke stødt nogen til dato. Er det svært at sige: Okay, så holder vi fast i den. Det vil jeg plædere for.

Martin Lorenzen: Så er det Per-Arne Hoeg og derefter Niels Ole Krogh.

Per-Arne Hoeg, formand for distrikt Sct. Hans, Flensborg by: Varetagelse af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser. Kan vi høre på det mere? Jeg går ind for meget, hvad Karl-Otto Meyer siger, men det med medlemsmøder - og så vil jeg begynde helt nede: Hvis vi ville indkalde til et medlemsmøde om vedtægter, vil jeg tro, at bestyrelsen ville sidde alene. For medlemmerne er det vigtigt, at de får reserveret en plads til en lottoaften, at de får blomster til fødselsdage, når fru Hansen eller hr. Petersen har runde fødselsdage eller hvad mad det gives til sommerturen. Og det er det, jeg kalder basisarbejde. Og så har vi snakket om meget rundt omkring om alt det for-grenede basisarbejde, som jo også kører meget godt. Det er samarbejde på tværs af foreningerne. Det virker. Til vores delegeretmøde i Flensborg by blev der sagt noget om, at der jo egentlig ikke var nogen saglig begrundelse imod denne vedtægtsændring. Det må de have ret i. Men da det ikke er det, må der jo være andre grunde. Er det måske personlige grunde? Måske skulle vi komme til en omtænkning af Sydslesvigs mindretals generelle sammensætning og opbygning. Jeg har i hvert fald lagt mærke til en stor usikkerhed også blandt de delegerede på vores møde om afstemning af dette punkt i vedtægterne. Jeg tror, det kan også begrundes med, at der er en stor uro om det hele, og den uro kan vi ikke være hjulpet med. Men det skal vi have en ændring på. Jeg synes, i stedet for, at vi får en ufrugtbar enighed bør vi nå en frugtbar uenighed til en

frugtbar enighed, så vi måske også kan synge i kor sammen igen. Tak.

Martin Lorenzen: Før vi går videre med debatten, har jeg desværre lige tre biler, der skal fjernes, fordi de står i vejen: SL - MA 278, SL - EU 834 og SL- LC 101. - Vi fortsætter debatten med Niels Ole Krogh.

Niels Ole Krogh, delegeret for distrikt Sporskifte, Flensborg by: Kære landsmøde. Det er rigtig godt trælst, det, hvad er vi ude i lige nu. Det tror jeg, vi alle sammen føler, lige meget om vi nu står tvivlende over for det eller om vi er for det ene eller for det andet. Jeg mener ikke så meget, at det handler om vedtægtsændringerne, som vi står over for lige nu. Jeg mener, det er en generel krise, vi har i toppen i systemet. De ledere, vi har lige nu, de er simpelthen ikke gode nok til at forvalte deres opgaver. Og det er over en bred kam. Jeg gider ikke stå her og skælde ud på den siddende SSF-styrelse, ligesom jeg heller ikke gider skælde ud på Skoleforeningens eller Kirkens styrelser. Jeg mener, vi er i samme båd og vi må se at finde en vej ud af det her. Jeg vil i dag stemme 'nej' til forslaget. Det vil jeg gøre ud fra netop det, jeg står og siger, at det er en opfordring til vores ledere, og jeg taler først og fremmest om de folkevalgte ledere, til at finde sammen og finde ud af og løse de problemer, vi har haft i den seneste tid. Jeg tænker her ikke mindst på den tænketank, som ikke blev til noget. Jeg gider heller ikke stå her og sige, at det er den og den, der har skyld i det. Find sammen og bliv ved med at sidde i møde, indtil der er kommet et kompromisforslag, som I kan være enige om - ud fra, at I er ansvarlige over for helheden. Vi kan ikke tillade, at I mødes og går fra hinanden og er sure. Vi ved ikke, hvad årsagerne er, vi ved ikke, om det er personsamfaldet eller hvad det er. Vi er bare nødt til at kræve af jer, kære ledere, at I finder nogle løsninger på de problemer, vi har, så vi kan komme videre med alt det andet arbejde, vi skal have gjort.

I den forbindelse føler jeg også trang til at sige, at jeg godt kunne tænke mig, at vores funktionærer: direktører og forretningsførere, generalsekretær osv. træder nogle betydelige skridt tilbage. Der er nogle, der er mere frembrusende end andre. Vi har ikke brug for embedsmænd, der har meninger om alt muligt. Vi har brug for embedsmænd, der kan informere den folkevalgte ledelse, så de kan træffe de rigtige beslutninger.

Martin Lorenzen: Maren Schultz.

Maren Schultz, SSF-formand for Flensborg by: Jeg vil kun præcisere én ting, når der tales om demokrati. Så vidt mig bekendt, er alle møder offentlige, og når vi i Flensborg inviterer til delegeretmøde, siger vi udtrykkeligt, at alle medlemmer er inviteret. Er der så ikke nogen medlemsmøder? Tak.

Martin Lorenzen: Er der andre, der ønsker ordet? - Kirsten, værsgo'.

Kirsten la Cour, delegeret for Skovlund-Valsbøl distrikt, Flensborg amt: For mig er ordet 'politik' ikke et livsfarligt ord, som er forbudt i en kulturorganisation. Jeg synes, det er oven i købet rigtig vigtigt i en moderne kulturorganisation, at man har en kulturpolitik. Jeg vil godt pege på, at kulturpolitik i min forståelse øves, når man holder årsmøder, og det er også kulturpolitik, når SSF er nået frem til alt, der er sket med Danevirkegården og Danevirke Museet som tilfældet er. Det er ren kulturpolitik. For mig har ordet 'politik' mange sider. Der er også et ord, der hedder 'partipolitik', og det er det, der er et af begreberne. Det var det.

Martin Lorenzen: Er der flere, der ønsker ordet? - Det ser ikke sådan ud. - Dieter, vil du sige noget til det?

Dieter Paul Küssner: Ja, så fik vi jo den frugtbare uenighed. Når jeg står her, så er det selvfølgelig SSF, der står her. Så er det ikke mit ansættelsessted ved Skoleforeningen eller mit partimedlemskab i SSW. Jeg tænker på SSF og på de opgaver, som jeg jo nævnte i beretningen. Det er opgaver, vi skal løse. Vi får penge til det fra Danmark, fra Slesvig-Holsten, fra Berlin. Det er nu en gang sådan, at et mindretal har brug for et centralt sted, hvor man henvender sig, så man kan få svar, så at man kan få løst opgaver. Og det har været Dansk Generalsekretariat lige siden dets oprettelse. Selv om der måske blev sagt, at informationerne ikke kommer ud, synes jeg jo nok, at man burde have eksemplerne med og ikke bare komme med løse påstande. Men vi har altså koordineringsopgaven, og det er der mange, der sætter pris på. Det gør Danmark. Det er derfor, vi sammen med SdU fik oprettet en medarbejderstilling på Christiansborg. Er det ikke politisk? Det er jo netop ikke partipolitisk. Vi foreslog, at hele Sydslesvig delagtiggjorde sig i denne medarbejder. Det blev afvist - undtagen

SdU, der vil lege med dér. Vi oprettede et mindretalsråd i Berlin med de fire tyske mindretal og vi mødes jævnligt med forbundspolitikere. Det er også politik, men det er ikke partipolitik. Der er utrolig mange områder, som skærer SSW-banen - naturligvis. Det er derfor, vi er i familie med hinanden. Det er derfor, når jeg læste vores konsulentrapporter for i år, at valgkampen fyldte utrolig meget. Så meget, at man i Syd-tønder amt ikke engang havde tid til at afholde et SSF-møde, fordi vores personale er SSW-aktive. Altså SSF-konsulenterne arbejder sammen med deres ansatte hårdt for at nå de resultater, som SSW opnår. Der står vi bag, naturligvis. Vi kunne ikke drømme om at tage et stykke politisk arbejde fra SSW. Hvor er vi henne? Vi er netop familie. Hvorfor stiller jeg mig op sammen med SSW-formanden og anbefaler, at man stemmer? Hvorfor sørger vi for, at når folk skifter parti, så har man også skiftet sig ud af mindretallet. Det er SSF, der stod for den aktion. Det har ikke bekymret mig, at Skoleforeningen eller Kirken er imod. De har jo deres særlige opgaver, så jeg kalder dem jo også special-foreninger. Men at SSW har reageret, som de gjorde, det gjorde indtryk og det gjorde ondt. Netop pga. det nære samarbejde, der er. Og at SSW ikke kunne se, at der er opgaveområder, som de som politisk parti, der oven i købet er et regionalparti, dvs. at halvdelen af stemmerne kommer fra tyskere, ikke kan løfte alene, at de ikke kan se, at det kan være gavnligt og godt, at mindretallet har en spiller, der bredt kan være med til at orientere og løse opgaver for mindretallet. Dér, hvor døren kan være lukket, vil vi som en bred mindretalsorganisation kunne agere - og vi har jo dog immervæk 15.000 medlemmer plus de tilsluttede foreninger. Vi betyder noget på banen, og det synes jeg, vi skulle have fastholdt og derfor tog vi SSW alvorligt, satte os sammen og sagde: Jamen, hvis I frygter, at vi vil gå ind på jeres banehalvdel, hvad der altså ikke er tilfældet, så kan vi da godt formulere det anderledes, og derfor foreslog vi, at man kunne lave vedtægtsændringen til "varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene kultur- og mindretalspolitiske interesser i samarbejde med relevante foreninger og mindretallets partipolitiske repræsentation". Så kan man da næsten ikke gå længere i sin vilje til samarbejdet. Det blev afvist. Denne formulering, der var et håndslag til SSW, som slet ikke burde gives, for det er et ubrydeligt samarbejde, vi står i, og et håndslag til det Samråd, som ikke kan finde ud af at delegerer myndighed til Samrådet.

Det er jo problemet. Når Berlin henvender sig til mindretallet og giver penge til mindretallet til kulturarbejde og lignende, så skal man have, som de siger, ein *Ansprechpartner*. Og der henvender de sig ikke til Samrådet, for Samrådet er ikke nogen organisation, har ingen vedtægter, har ingen besluttende myndighed. Det kunne have været så udramatisk som noget som helst, hvis ikke interesseorganisationer sidder bag ved og ønsker noget andet end at der skal koordineres og varetages mindretalsarbejde. Det kan ikke løftes ind i det nuværende Samråd. Vores politiske samarbejde består. Vi vil også gerne være med til at ændre Samrådet. Det har vi flere gange jo deltaget i. Vi har også tilbudt, at man flyttede beføjelser ind i Samrådet, men så går den ikke længere. Så melder de andre fra. Men man ønsker ikke, at Sydslesvig f.eks. skal have en skolepolitik for nu at tage den nyeste udvikling. Argumentationen er, at det danske mindretals skoler er offentlige skoler for det danske mindretal. Men offentlige skoler har jo altså også den forpligtelse, at offentligheden, dvs. sydslesvigerne, er med til at lægge skolepolitikken. Det kan ikke lade sig gøre. Det har vi hørt senest fra Skoleforeningens side.

Men venner, der er jo den mulighed, at selv om SSW afviser en formulering, at SSF fastholder denne formulering. Landsmødet kan til hver en tid tilføje det, som andre har afvist, nemlig at vi "varetager og koordinerer det danske mindretals almene kultur- og mindretalspolitiske interesser i samarbejde med relevante foreninger og mindretallets partipolitiske repræsentation". Jeg synes, det er et knaldgodt forslag, og jeg håber, der er andre, der synes det samme. Og SSW skal ikke frygte SSF. Vi er samarbejdspartnere til hver en tid.

Martin Lorenzen: Mange tak. Er der flere, der ønsker ordet. - Det er ikke tilfældet. Så kommer vi til valgbehandlingen. Der foreligger jo et forslag fra hovedstyrelsen. Hvis der er ændringsforslag, så skal jeg gerne have dem skriftligt. Er der nogen, der har ændringsforslag til vedtægtsændringen?

Dieter Paul Küssner: Det er godt at være forberedt. Jeg har taget det skriftligt med: "Varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene kultur- og mindretalspolitiske interesser i samarbejde med relevante foreninger og mindretallets partipolitiske repræsentation". Det er forretningsudvalgets nu nye forslag til vedtægts-

ændringen.

Martin Lorenzen: Er der flere ændringsforslag? – Det ser ikke sådan ud. Vi holder en lille pause, så forretningsudvalgets ændringsforslag kan komme skriftligt op på tavlen.

Kort pause

Martin Lorenzen: Kære venner. Imidlertid er der blevet afleveret to andre skriftlige ændringsforslag. Derfor foreslår vi, at vi holder frokostpause, så vi kan se på de indkomne forslag. Vi fortsætter mødet ca. kl. 14.00.

Pause

Martin Lorenzen: Vi starter igen. Vi var i valghandlingen, dvs. det er ikke muligt mere at komme med diskussionsbidrag. - Jeg skal lige præcisere, at de delegerede, der har indskrevet sig i morges, er stemmeberettigede. Man kan ikke skifte delegerede under mødet. Konsulenterne er allerede gået i gang med at kontrollere status. - Ud over det ændringsforslag, I ser her, er der indkommet to andre ændringsforslag. Vi fik afklaret, at det ikke var muligt at stille dem til afstemning. En gang var der et forslag om, at hele vedtægtsændringen skulle trækkes tilbage. Det er kun styrelsen, der kan trække dem tilbage, og det vil de ikke. Det andet forslag var, at man går tilbage til den nuværende vedtægtsformulering, hvad det angår. Dertil kan man sige, at så må man stemme nej til det forslag. - Vi laver to valghandlinger. Først stemmer vi om styrelsens ændringsforslag. Jeg skal lige læse det højt, så alle har forstået det: "Varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser i samarbejde med relevante foreninger og mindretallets partipolitiske repræsentation". Det er altså det konkrete forslag fra forretningsudvalget, vi lige nu skal stemme om. Jeg beder om at tage den gule stemmeseddel nr. 1. Jag skal også lige oplyse: For at en vedtægtsændring kan godkendes, skal der opnås 2/3-flertal. Dertil hører også, at blanke og ugyldige stemmer ikke tælles med. Hvis I altså vil være sikre på, at jeres stemme skal have vægt, skal I stemme 'ja' eller 'nej'. Jeg beder altså om, at I på den gule stemmeseddel nr. 1 skal skrive 'ja', hvis man kan understøtte denne vedtægtsændring eller 'nej', hvis man ikke kan det. Til sidst kan jeg oplyse, at der er 138 af de i alt 195 stemmeberettigede til stede. Valghandlingen går i gang og tællekommissio-

nen indhenter stemmesedlerne. - Har alle afleveret deres stemmer? Fint, så kan tællingen foretages. Jeg beder lige om jeres opmærksomhed. Vi har et lille problem her ved stemmeoptællingen. Der har været 141 afgivne stemmer og ifølge delegeretlisten må der kun være 138. Det kan jeg altså ikke tillade, så vi bliver nødt til gentage afstemningen, dvs. alle delegerede får en ny stemmeseddel, sådan at vi kommer op på de 138. Den nye stemmeseddel er blå. Jeg er ked af det, men jeg synes, det er sådan en vigtig afgørelse, at vi bliver nødt til at gøre det ordentligt. Og jeg sagde det før, at kun de delegerede, der i starten ved mødet var indskrevet, har stemmeret. Sådan er reglerne. Ellers manipulerer vi valget og det går ikke.

Har alle delegerede nu fået en ny blå stemmeseddel? - Jeg vil endnu en gang præcisere, hvad det er, vi stemmer om. Vi stemmer om et skriftligt ændringsforslag fra forretningsudvalget til deres eget forslag, som I har fået udleveret. Og forretningsudvalgets forslag er: "Varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser i samarbejde med relevante foreninger og mindretallets partipolitiske repræsentation". Det er et alternativt forslag til det forslag, som styrelsen allerede har forelagt. Foreløbig stemmer vi kun om dette alternative forslag. Vi skal senere have yderligere valghandlinger. Hvis man kan understøtte dette forslag fra styrelsen, beder jeg om, at man stemmer 'ja' på den blå stemmeseddel nr. 1, hvis man ikke kan det, så er det et 'nej'. Blanke og ugyldige stemmer tælles ikke med i beregning af det 2/3-flertal. - Er nu alle klare over, hvad vi stemmer om? - Godt, så synes jeg, I skal aflevere jeres stemmer hos tællekommissionen.

Så har vi et resultat af ændringsforslag fra forretningsudvalget. Der blev udleveret 140 blå stemmesedler. Der var 140 stemmesedler, der blev afleveret af de delegerede. 3 blanke, 88 ja-stemmer, 49 nej-stemmer. Dermed er forslaget afvist, da det skal have 2/3-flertal uden at de blanke er taget med.

Jeg har fået at vide, at forretningsudvalget nu gerne vil have de oprindelige vedtægtsændringer til afstemning, dvs. alle ændringer inklusive den oprindelige formulering i § 2, som der var uenighed om. Vi stemmer altså om det ændringsforslag, som I har fået tilsendt, det oprindelige ændringsforslag med alle de ændringer, der ligger i det, også med den oprindelige

formulering, som vi har drøftet i dag. - Nu skal I tage de mørkeblå stemmesedler nr. 2. Dem, der kan understøtte hele vedtægtsændringsforslaget inklusive formuleringen ”Varetagelse og koordinering af det danske mindretals almene mindretals- og kulturpolitiske interesser”, skal skrive ’ja’ på stemmesedlen, og dem, der ikke kan understøtte hele ændringsforslaget inklusive formuleringen, skal skrive ’nej’. Blanke stemmer tælles ikke med i beregningen af 2/3-flertal. Selvfølgelig skal vi også her har et 2/3-flertal. - I bedes aflevere den blå stemmeseddel nr. 2 hos tællekommissionen.

Martin Lorenzen: Vi har et resultat. Til den samlede vedtægtsændring, som I har haft fået tilsendt som bilag til dagsordenspunkt 11, har der været 140 afgivne stemmer, heraf 69 ja-stemmer, 69 nej-stemmer, 2 blanke stemmer. Dermed er vedtægtsændringen afvist.

Det var punkt 11. Der er ingen pause, men vi suspenderer mødet, fordi der nu følger overrækkelsen af Sydslesvig-Prisen. Dieter får ordet.

Dieter Paul Küssner: Så er vi nået til noget, der er rigtig glædeligt og godt, ikke bare for os i Sydslesvigsk Forening, men for hele Sydslesvig, nemlig at man én gang om året kan uddele Oberst H. Parkovs Sydslesvig-Pris. Det er en pris, der er en belønning for dem, der slider i det daglige og som gør en forskel i det danske mindretal. Udpegelsen af årets prismodtagere går på skift mellem vore amter, og da det i år var Sydslesvigsk Forening for Ejdersted amts tur, så er valget faldet på Monika Martens i Tønning.

Jeg kan måske lige sige, at Monika har arbejdet i Tønning børnehaven indtil 2005. Hun har været aktiv i bestyrelsen for SSF-distriktet Tønning, og i 1986 blev hun i øvrigt medlem af kvindeforeningen og året efter valgt til kredsformand. I menighedsplejen er Monika Martens med siden 1988, og i SSF-amtsstyrelsen i Ejdersted siden 1990. Igennem flere år har du så virket som næstformand i amtet, og du har også repræsenteret amtet i sundhedsrådet. Al den fantastiske gerning har du jo bl.a. fået SSF’s sølvnål for, men nu meget flottere er det Oberst Parkov - ikke selv - men formanden for komiteen, der har prisen med.

Wilhelm Klüver, formand for Oberst Parkovs Mindefond: Jeg har den glæde at kunne overrække prisen til dig. Der følger et diplom med

til at hænge på væggen, så alle kan se det. Og så følger der også en lille konvolut med, så du kan foretage en rejse eller gøre noget andet godt for dig selv med. Det er en stor fornøjelse for os at få lov til at overrække den. Den er på 1.500 €, og det kan altid gøre det lidt sødere. Prisen blev stiftet af en kvinde i respekt for sin far, der var oberst og folketingsmedlem og borgmester og meget andet, og hun vil ære sin far ved denne pris. Og for os er det særligt sjovt, at det som oftest er en kvinde, der får den.

Monika Martens: Først og fremmest tusind tak for denne fine anerkendelse, som jeg er meget bæret over at modtage. En stor tak til kreds Ejdersted for den store tillid og tiltro, som der vises til mig og mit arbejde. Jeg håber, at jeg også fremover kan være med til at synliggøre betydning og venligheden i det sydslesvigske mindretals arbejde. Tusind tak til alle.

Martin Lorenzen: Vi genoptager mødet og går videre til punkt

12. Forslag til SSF’s miljøpolitik. Bilag

Det er generalsekretæren, der vil komme med et oplæg.

Jens A. Christiansen: Tak for det. På vegne af hovedstyrelsen har jeg fået til opgave ganske kort at redegøre for dette forslag. I har jo fået tilsendt et notat. Som I kan huske, havde vi en diskussion på sidste års landsmøde, hvor der var et forslag om, at SSF også skulle tænke i miljøpolitik. Den diskussion endte med, at ledelsen fik i opdrag at formulere en miljøpolitik sammen med en gruppe af SSF-medlemmer, der tilhører de Lokale Sydslesvigere, men det er SSF-medlemmer, der interesserer sig for miljø. Med disse folk har vi så haft nogle møder i løbet af foråret op imod sommeren for at drøfte, hvordan vi kunne gribe dette emne an.

Der var enighed om - og selvfølgelig kan man altid diskutere, hvor langt man skal gå - at angribe det her først og fremmest pragmatisk, hvordan kan SSF leve op til et fornuftigt miljø og dermed også energiforbrug osv. Jeg vil ganske kort læse op, hvad vi også har sendt ud. Vi har prøvet på at definere vores miljøpolitik forstået på den måde, at det skal være et redskab i administrationen, og det er jo ikke en del af målsætningen eller idégrundlaget, det er en administrativ målsætning inden for de rammer, SSF arbejder.

- **Målsætning**

Inden for Sydslesvigsk Forenings budgetmæssige rammer arbejder SSF for øget miljøhensyn i forbindelse med foreningens drift.

- **EL og energi**

Det tilstræbes at anvende miljørigtige løsninger og sikre et så lavt energiforbrug som muligt.

- **Bygninger**

I forbindelse med drift, vedligeholdelse af SSF's ejendomme samt nybyggeri vil SSF prioritere bæredygtige miljøløsninger ved valg af konstruktion, teknologi og materialer.

- **Den daglige tekniske drift**

Valg og indkøb af rengøringsmidler, kontorartikler, papir, materialer m.m. er underlagt en miljøvurdering - grønt indkøb.

I forbindelse med SSF-arrangementer anbefales at aftale samkørsel.

- **Grønt regnskab**

Med fokus på el-, vand- og varmemeforbrug udarbejdes hvert år et grønt regnskab. Med afsæt heri formuleres mål for besparelser inden for opvarmning, el og vand.

Det er vigtigt også at holde det på et relativt overskueligt niveau samtidig med at udpege konkrete felter, hvor der er tale om miljø og energiforbrug. Det er altså de overordnede forslag, som hovedstyrelsen har behandlet, og hovedstyrelsen indstiller, at landsmødet drøfter og beslutter forslaget samt, at det grønne regnskab fremover præsenteres på landsmødet i forbindelse med generalsekretærens regnskabsoversigt, fordi det er en del af denne administrative orientering, som I jo får på sådan en dag som i dag. Så det er altså indstillingen, dette forslag til drøftelse og at, hvis I godkender det, at grønt regnskab bliver en del af det talmæssige regnskab, vi er vant til. Tak.

Martin Lorenzen: Mange tak. Er der bemærkninger til forslaget? - Det kan jeg ikke se. Så skal vi stemme om det. Er der nogen, der ønsker en skriftlig afstemning? - Det kan jeg heller ikke se. Så beder jeg om en håndsoprækning, der kan understøtte forslaget, som det foreligger? - Ja, tak. Er der stemmer imod? Afholdelser? - 2 afholdelser. Dermed er forslaget vedtaget mod 2 afholdelser. Tillykke med det, det er jo fremadrettet. Så kommer vi til punkt

13. Kontingent

Formanden vil sige noget.

Dieter Paul Küssner: Ikke kun pga. den lokale finanskriser, men i det hele taget foreslår vi fra forretningsudvalget uændret kontingent næste år.

Martin Lorenzen: Jeg går næsten ud fra, at der ikke er nogen bemærkninger til det. Og dermed tages hovedstyrelsens indstilling til efterretning af landsmødet.

Vi fortsætter med punkt

14. Dato for næste års landsmøde

Jeg giver ordet igen til formanden.

Dieter Paul Küssner: Vi foreslå lørdag den 14. november 2009.

Martin Lorenzen: Vi går videre til punkt

15. Eventuelt

Er der nogen, der har noget under dette punkt? - Det ser ikke sådan ud. - Så vil jeg gerne sig mange tak for god ro og orden og tak for min del af landsmødet.

Dieter Paul Küssner: Som tak får du lidt dåbsvand til debutanten.

Inden vi forhåbentlig kommer godt hjem - det ønsker jeg for jer alle - vil jeg sige tak til både Jens Overgaard fra Kulturudvalget og Kay von Eitzen fra Årsmødeudvalget for deres indsats i foreningens tjeneste. I øvrigt takker jeg forretningsudvalget og generalsekretæren for samarbejdet i det daglige, og så vil jeg også takke Tove Hinriksen, som vi jo kommer til at savne. Hun var og er en ildsjæl, der på mange måder har bidraget med gode vinkler i styrelsesarbejdet. Især hendes sans for tal har vi virkelig benyttet os af, og derfor har hun også altid indgået som et meget kyndigt og vidende medlem, når der skulle indgås lønftaler i huset. Hun har godt humør og hun har også tit, hvis det blev lidt for kedeligt, en god lille historie med, som varmer og opmuntrer. Tove, du har været en berigelse i vores arbejde, og vi kommer jo nok til at tage afsked med dig lidt senere også i forretningsudvalget. Godt gået.

Formanden overrækker en afskedsgave til den afgåede 1. bisidder i Forretningsudvalget, Tove Hinriksen.

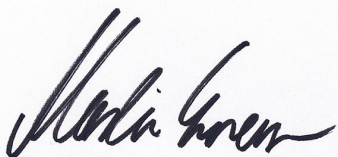
Tove Hinriksen: Nu er jeg ikke den type, der står op og siger noget, men jeg synes alligevel, jeg lige vil sige tak i dag. Jeg vil sige tak for de venlige ord og jeg vil sige tak til jer alle sammen for den tillid, I har vist mig gennem alle årene. Tak til medlemmerne i forretningsudvalget og Jens A. Christiansen for jeres tålmodighed, når jeg indimellem skulle have forklaret tingene igen og igen, men når jeg ikke har forstået ting, så kan jeg heller ikke gå videre med en sag. Tak for alle de oplevelser, jeg har fået, men nu er det altså time to say goodbye og jeg vil ærligt indrømme, at det er med blandede følelser, jeg nu står her og siger farvel og tak. Efter mit genvalg for 2 år siden meddelte jeg på første forretningsudvalgsmøde efter landsmødet, at det var min sidste valgperiode. Og man skal ikke altid kun sige "Ein Mann, ein Wort", men "eine Frau ist auch ein Wort". Tit har jeg spurgt mig selv: Har foreningen brug for mig eller har jeg brug for foreningen? Det har vist nok været begge dele. Det har kostet meget tid og feriedage og indimellem nerver, men det har givet mig utrolig meget. Jeg ønsker min efterfølger Anne-Mette held og lykke med arbejdet. Jeg ved, at også du har tæt kontakt til medlemmerne, og det mener jeg, er en vigtig forudsætning for at sidde i forretningsudvalget. Og nu til sidst vil jeg ønske SSF, at den fortsat er en levende forening med et meget stabilt medlemstal. Tak skal I have.

Dieter Paul Küssner: Kay, hvor sidder du? Jeg har en blomsterbuket til dig.

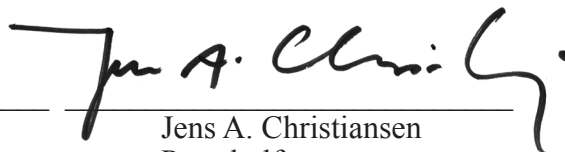
Jeg vil også sige tillykke med de nyvalgte. Tillykke med at komme i arbejdstøjet for Sydslesvigsk Forening, der jo også i de kommende år står over for udfordringer. Vedtægterne blev jo ikke vedtaget denne gang, men et demokrati lever jo nogen gange kun ved, at man laver afstemninger om væsentlige ting. Og helt galt var det jo ikke i betragtning af, at der kun manglede 6 stemmer for at få 2/3-flertal i det første forslag, der jo netop rakte hånden frem til et fornuftigt samarbejde, som jo alle ønsker. Det skal nok gå alt sammen, skal I se. Vi arbejder så videre med det i udvalget, idet vores organisationsudvalg alligevel skal i gang med en rimeligere fordeling af delegerede. Så jeg går ud fra, at det sidste ord ikke er sagt endnu. Lad os nu se, hvor langt vi kommer, netop også i det udvalg, som nu skal kulegrave og drøfte samarbejdsformer i Sydslesvig. Så "kamp må der til, skal livet gro, ej kamp blot for dagligt brød, men kamp for frihed i liv og tro, thi evig tilstand er død". I har i dag bevist, at I er levende. Det har været et flot landsmøde, der har virkelig været gang i diskussionen. Det skal I have tak for og jeg håber, at vi næste år mødes på samme niveau til gavn for ikke kun foreningen, men netop hele Sydslesvig. Tak for et fremragende landsmøde.

Jens slipper jer ikke så let. Han synes, I skal male dagen blå, og det er side 55 i vores lille sangbog.

Flensborg den 30. januar 2009 / JAC

Martin Lorenzen
Mødeleder

Jens A. Christiansen
Protokolfører

PROTOKOL 2008

Sydslesvigsk Forening
Norderstr. 76
24939 Flensburg
Telefon +49 (0)461 144 08-0
www.syfo.de